

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.9.2020
COM(2020) 611 final

2016/0224 (COD)

Τροποποιημένη πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την
κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Πλαίσιο και αιτιολόγηση της πρότασης**

Τον Σεπτέμβριο του 2019 η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Ursula von der Leyen, ανακοίνωσε ένα νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, το οποίο περιλαμβάνει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση όσον αφορά τα εξωτερικά σύνορα, τα συστήματα ασύλου και επιστροφής, τον χώρο ελεύθερης κυκλοφορίας Σένγκεν και την εξωτερική διάσταση.

Η ανακοίνωση σχετικά με ένα νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, η οποία υποβάλλεται μαζί με μια σειρά νομοθετικών προτάσεων, συμπεριλαμβανομένης της παρούσας πρότασης για την τροποποίηση της πρότασης που υποβλήθηκε το 2016 για αναδιατύπωση του κανονισμού σχετικά με τη διαδικασία ασύλου, σηματοδοτεί ένα νέο ξεκίνημα στο θέμα της μετανάστευσης. Στόχος είναι να θεσπιστεί ένα ευρύ πλαίσιο βασισμένο σε μια σφαιρική προσέγγιση στη διαχείριση της μετανάστευσης, μέσω της προώθησης της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών. Το νέο σύμφωνο εδράζεται στις γενικές αρχές της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών και προκρίνει την ολοκληρωμένη χάραξη πολιτικής, συνδυάζοντας πολιτικές στους τομείς του ασύλου, της μετανάστευσης, της επιστροφής, της προστασίας των εξωτερικών συνόρων, και των σχέσεων με νευραλγικές τρίτες χώρες.

Οι προκλήσεις που συνεπάγεται η διαχείριση της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκύπτουν από τις παράτυπες αφίξεις και τις επιστροφές, δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζονται από το κάθε κράτος μέλος χωριστά αλλά από την ΕΕ στο σύνολό της. Απαιτείται η διαμόρφωση ευρωπαϊκού πλαισίου εντός του οποίου θα γίνεται η διαχείριση της αλληλεξάρτησης μεταξύ των πολιτικών και των αποφάσεων των κρατών μελών. Το πλαίσιο αυτό πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη διαρκώς μεταβαλλόμενη κατάσταση όσον αφορά τη μετανάστευση, που έχει αυξήσει την πολυπλοκότητα και έχει εντείνει την ανάγκη συντονισμού. Παρά το γεγονός ότι ο αριθμός των παράτυπων αφίξεων στην Ένωση έχει μειωθεί δραστικά κατά 92 % από το 2015, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες διαρθρωτικές προκλήσεις, οι οποίες ασκούν πίεση στα συστήματα ασύλου, υποδοχής και επιστροφής των κρατών μελών. Στις προκλήσεις αυτές συγκαταλέγονται το αυξανόμενο ποσοστό αιτούντων διεθνή προστασία που είναι απίθανο να τύχουν προστασίας στην ΕΕ, με συνακόλουθη αύξηση του διοικητικού φόρτου και καθυστερήσεις στη χορήγηση προστασίας σε όσους χρήζουν πραγματικά προστασίας, καθώς και ένα επίμονο φαινόμενο περαιτέρω μετακίνησης μεταναστών εντός της ΕΕ. Επιπλέον, πρέπει επίσης να αναγνωριστούν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αρχές των κρατών μελών, καθώς έρχονται αντιμέτωπες με την κρίση λόγω COVID-19, για να διαφυλάξουν την ασφάλεια των αιτούντων καθώς και του προσωπικού τους.

Ενώ ο αριθμός των παράτυπων αφίξεων έχει σημειώσει μείωση από το 2015, το ποσοστό των μεταναστών που φθάνουν από χώρες με ποσοστά αναγνώρισης κάτω του 20 % αυξήθηκε από 13 % το 2015 σε 55 % το 2018. Παράλληλα, έχουν επίσης αυξηθεί οι πολύπλοκες υποθέσεις, για την επεξεργασία των οποίων απαιτούνται περισσότεροι πόροι, καθώς η άφιξη υπηκόων τρίτων χωρών που είχαν σαφώς ανάγκη διεθνούς προστασίας κατά την περίοδο 2015-2016 αντικαταστάθηκε εν μέρει από αφίξεις ατόμων με πιο αποκλίνοντα ποσοστά αναγνώρισης. Επιπλέον, παρά τη μείωση των παράτυπων αφίξεων σε επίπεδο ΕΕ, ο αριθμός των αιτήσεων διεθνούς προστασίας εξακολούθησε να αυξάνεται και πλέον είναι σχεδόν τετραπλάσιος σε σχέση με τον αριθμό των αφίξεων. Η τάση αυτή υποδηλώνει ότι οι αιτούντες δεν υποβάλλουν

αίτηση στο πρώτο κράτος μέλος άφιξης, υποβάλλονται πολλαπλές αιτήσεις διεθνούς προστασίας εντός της ΕΕ και υφίσταται ανάγκη μεταρρύθμισης του ισχύοντος συστήματος του Δουβλίνου. Τέλος, το 2019 οι μισές από τις συνολικές παράτυπες αφίξεις διά θαλάσσης αποβιβάστηκαν έπειτα από επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης, με αποτέλεσμα να επιβαρυνθούν ιδιαίτερα ορισμένα κράτη μέλη αποκλειστικά και μόνο λόγω της γεωγραφικής τους θέσης.

Το αυξημένο ποσοστό των αιτούντων άσυλο που είναι απίθανο να λάβουν διεθνή προστασία στην ΕΕ συνεπάγεται αυξημένο φόρτο όσον αφορά τη διεκπεραίωση όχι μόνο των αιτήσεων ασύλου εν γένει, αλλά και της επιστροφής των μεταναστών που δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας. Κάθε χρόνο κατά μέσο όρο 370 000 υπήκοοι τρίτων χωρών λαμβάνουν αρνητική απάντηση στην αίτησή τους για διεθνή προστασία και πρέπει να παραπέμπονται στη διαδικασία επιστροφής, αριθμός που αντιπροσωπεύει περίπου το 80 % του συνολικού αριθμού των αποφάσεων επιστροφής που εκδίδονται κάθε χρόνο. Ως εκ τούτου, απαιτείται απρόσκοπτη διασύνδεση μεταξύ των διαδικασιών ασύλου και επιστροφής, ούτως ώστε να αυξηθεί η συνολική αποτελεσματικότητα και συνοχή του συστήματος ασύλου και μετανάστευσης. Οι παράτυποι μετανάστες που δεν χρήζουν καμίας προστασίας ή δεν προτίθενται να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας θα πρέπει να παραπέμπονται γρήγορα στη διαδικασία επιστροφής. Πρέπει να αντιμετωπιστούν τα υφιστάμενα διαδικαστικά κενά, όπως η έκδοση αποφάσεων ασύλου και επιστροφής σε χωριστές πράξεις και η καθυστερημένη έκδοση της απόφασης επιστροφής, τα χωριστά ένδικα μέσα και η καθυστέρηση των διαδικασιών από τους αιτούντες με μοναδικό σκοπό να προσπαθήσουν να παρεμποδίσουν την αποχώρησή τους από την Ένωση και την επιστροφή τους, κάνοντας κατάχρηση της προστασίας που παρέχεται από το σύστημα ασύλου και της δυνατότητας να επιτρέπεται στους αιτούντες να παραμείνουν στο έδαφος των κρατών μελών κατά τη διάρκεια δεύτερου ή ανώτερου βαθμού προσφυγής.

Είναι εξίσου σημαντικό να καταβληθούν προσπάθειες για ένα πιο ευρωπαϊκό σύστημα επιστροφής. Το 2018 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για την αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή, ώστε να βελτιωθούν η διαχείριση και η αποτελεσματικότητα των επιστροφών. Η εν λόγω πρόταση αποσκοπεί στην αποθάρρυνση και τη μείωση της διαφυγής και των μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων, στην ενίσχυση της σύνδεσης με τις διαδικασίες ασύλου, στην αύξηση της χρήσης προγραμμάτων υποστηριζόμενης οικειοθελούς επιστροφής, και στη βελτίωση της παρακολούθησης και της εφαρμογής με την υποστήριξη των εθνικών συστημάτων διαχείρισης υποθέσεων. Πέρα από τα διαδικαστικά ζητήματα που καλύπτονται από την παρούσα πρόταση κανονισμού και την πρόταση αναδιατύπωσης της οδηγίας για την επιστροφή, ένα πιο ευρωπαϊκό σύστημα επιστροφής απαιτεί την πλήρη εφαρμογή του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, με τον Frontex ως επιχειρησιακό βραχίονα της ΕΕ για τις επιστροφές, ένα ολοκληρωμένο επιχειρησιακό εργαλείο για τη βελτίωση της διαχείρισης υποθέσεων επιστροφής, μια βιώσιμη στρατηγική για τις επιστροφές και την επανένταξη, τη συνεργασία με τρίτες χώρες για την επανεισδοχή, και μια διαρθρωμένη συνεργασία υψηλού επιπέδου υπό την καθοδήγηση του συντονιστή επιστροφών της ΕΕ.

Κατά τον ίδιο τρόπο, το ισχύον σύστημα για τη διαχείριση της μετανάστευσης εξακολουθεί να επιβαρύνει σε μεγάλο βαθμό τα κράτη μέλη πρώτης άφιξης, καθώς και τα συστήματα ασύλου άλλων κρατών μελών μέσω των μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων. Το ισχύον σύστημα δεν είναι επαρκώς αποτελεσματικό για την αντιμετώπιση αυτών των παραμέτρων. Ειδικότερα, επί του παρόντος δεν υφίσταται αποτελεσματικός μηχανισμός αλληλεγγύης και δεν ισχύουν σαφείς κανόνες ώστε να αποθαρρύνονται και να αντιμετωπίζονται οι μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις.

Το νέο σύμφωνο βασίζεται στις προτάσεις που υπέβαλε η Επιτροπή, το 2016 και το 2018, για τη μεταρρύθμιση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και εμπλουτίζεται με νέα στοιχεία προκειμένου να διασφαλιστεί η ισορροπία την οποία απαιτεί ένα κοινό πλαίσιο που θα συνθέτει όλες τις πτυχές της πολιτικής ασύλου και μετανάστευσης.

Η παρούσα πρόταση για την τροποποίηση της πρότασης κανονισμού του 2016 για τη διαδικασία ασύλου¹, σε συνδυασμό με μια νέα πρόταση κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, την πρόταση για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής², την πρόταση για την τροποποίηση της πρότασης για το Eurodac και την πρόταση για τη θέσπιση διαδικασιών και μηχανισμών αντιμετώπισης καταστάσεων κρίσης, θεσπίζουν από κοινού το νομοθετικό πλαίσιο που θέτει σε εφαρμογή αυτή τη σφαιρική προσέγγιση για τη διαχείριση της μετανάστευσης και του ασύλου.

Μαζί με την πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής, διασφαλίζει την απρόσκοπτη διασύνδεση όλων των σταδίων της διαδικασίας μετανάστευσης, από μια νέα φάση πριν από την είσοδο έως την έκβαση μιας αίτησης ασύλου, δηλ. είτε την ένταξη των προσώπων που αναγνωρίζεται ότι χρήζουν διεθνούς προστασίας είτε την επιστροφή των υπηκόων χωρίς δικαίωμα παραμονής στην Ένωση. Η φάση πριν από την είσοδο περιλαμβάνει έλεγχο διαλογής που συνίσταται σε ελέγχους ταυτότητας, υγείας και ασφάλειας κατά την άφιξη, με σκοπό την ταχεία παραπομπή στη διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας ή στη διαδικασία επιστροφής ή στην άρνηση εισόδου.

Η πρόταση για την τροποποίηση της πρότασης αναδιατύπωσης του κανονισμού Eurodac του 2016 συνδέει με σαφή και συνεκτικό τρόπο συγκεκριμένα άτομα με τις διαδικασίες στις οποίες υπόκεινται, προκειμένου να διευκολύνεται ο έλεγχος της παράτυπης μετανάστευσης και ο εντοπισμός των μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων. Υποστηρίζει επίσης την εφαρμογή του νέου μηχανισμού αλληλεγγύης που θεσπίζεται με τον κανονισμό για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, προβλέπει τις αναγκαίες επακόλουθες τροποποιήσεις που θα επιτρέψουν στο Eurodac να λειτουργεί εντός του πλαισίου διαλειτουργικότητας και θα στηρίξει τα κράτη μέλη στην παρακολούθηση της χορήγησης βοήθειας για οικειοθελή επιστροφή και επανένταξη.

Τέλος, η Επιτροπή υποβάλλει, μαζί με τις προτάσεις αυτές, πρόταση κανονισμού σχετικά με τη διαχείριση καταστάσεων κρίσης, προκειμένου να θεσπιστούν τα απαραίτητα εργαλεία για την αντιμετώπιση κρίσεων. Το εν λόγω μέσο αντιμετώπισης κρίσεων καλύπτει εξαιρετικές καταστάσεις μαζικής εισροής υπηκόων τρίτων χωρών ή απάτριδων που φθάνουν παράτυπα σε ένα κράτος μέλος και είναι τέτοιας κλίμακας και φύσης ώστε το σύστημα ασύλου, υποδοχής ή επιστροφής ενός κράτους μέλους να καθίσταται μη λειτουργικό, καθώς και καταστάσεις στις οποίες υπάρχει άμεσος κίνδυνος τέτοιων αφίξεων, οι οποίες ενδέχεται να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στη λειτουργία του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου και του συστήματος διαχείρισης της μετανάστευσης της Ένωσης ή να οδηγήσουν σε αδυναμία εφαρμογής τους. Ο κανονισμός θεσπίζει διαδικασίες για την αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης και ανωτέρας βίας στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου εντός της ΕΕ,

¹ EE L [...] της [...], σ. [...].

² COM (2020)xxx, XX.09.2020, Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ελέγχου διαλογής των υπηκόων τρίτων χωρών που συλλαμβάνονται σε περίπτωση παράνομης διέλευσης των εξωτερικών συνόρων, αποβιβάζονται κατόπιν επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης ή που ζητούν διεθνή προστασία στα συνοριακά σημεία διέλευσης και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/817, του κανονισμού (ΕΕ) 2019/818, του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2226, του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1240, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 767/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2019/816.

θεσπίζει πιθανές παρεκκλίσεις από το ισχύον κекημένο της ΕΕ στον τομέα του ασύλου και της επιστροφής και θεσπίζει ειδικούς κανόνες για την εφαρμογή, σε καταστάσεις κρίσης, του μηχανισμού αλληλεγγύης που θεσπίζεται με τον κανονισμό για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης.

Στόχος της μεταρρύθμισης είναι να αντιμετωπιστεί το γεγονός ότι, παρά τη σημαντικά αυξημένη συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη στήριξη από τους οργανισμούς της ΕΕ, τα συστήματα ασύλου, υποδοχής και επιστροφής των κρατών μελών εξακολουθούν σε μεγάλο βαθμό να μην εναρμονίζονται. Αυτό οδηγεί σε ανεπάρκειες και έχει ως ανεπιθύμητη συνέπεια να μην παρέχεται η ίδια δίκαιη μεταχείριση στους αιτούντες άσυλο σε ολόκληρη την Ευρώπη και, ως εκ τούτου, μεγάλος αριθμός μεταναστών να ωθούνται σε μετακινήσεις ανά την Ευρώπη ώστε να αναζητήσουν τις καλύτερες συνθήκες και προοπτικές για τη διαμονή τους. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υποστηρίζει τις προσωρινές πολιτικές συμφωνίες που έχουν ήδη επιτευχθεί σχετικά με τον κανονισμό για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου, την οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής, τον κανονισμό σχετικά με το πλαίσιο της ΕΕ για την επανεγκατάσταση και τον κανονισμό σχετικά με τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο. Οι πράξεις αυτές θα πρέπει να εκδοθούν οριστικά το συντομότερο δυνατόν. Οι διαπραγματεύσεις σχετικά με την οδηγία για την επιστροφή θα πρέπει επίσης να ολοκληρωθούν ταχέως, σε συνδυασμό με τη μεταρρύθμιση του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι κανόνες της ΕΕ είναι επιτυχείς όσον αφορά την αποθάρρυνση της διαφυγής, την παροχή βοήθειας για οικειοθελείς επιστροφές και τον εξορθολογισμό των διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών, με αποτέλεσμα να ενισχύεται η αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος μετανάστευσης και ασύλου.

• Στόχοι της πρότασης

Οι στόχοι της πρότασης κανονισμού του 2016 για τη διαδικασία ασύλου εξακολουθούν να είναι επίκαιροι και πρέπει να επιδιωχθούν. Είναι αναγκαίο να θεσπιστεί μια κοινή διαδικασία ασύλου, η οποία θα αντικαθιστά τις διάφορες αποκλίνουσες διαδικασίες στα κράτη μέλη και θα εφαρμόζεται σε όλες τις αιτήσεις που υποβάλλονται στα κράτη μέλη. Για να εξασφαλιστεί μια αποτελεσματική και υψηλής ποιότητας διαδικασία λήψης αποφάσεων, είναι επίσης αναγκαίο να θεσπιστούν απλούστερες, σαφέστερες και συντομότερες διαδικασίες σε συνδυασμό με επαρκείς διαδικαστικές εγγυήσεις, καθώς και εργαλεία, ώστε να αντιμετωπίζονται οι περιπτώσεις κατάχρησης των διαδικασιών ασύλου και να αποθαρρύνονται οι μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις. Αυτό θα οδηγήσει σε αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων που βελτιώνουν τα δικαιώματα των αιτούντων, θα επιτρέψει στα πρόσωπα που χρήζουν διεθνούς προστασίας να τη λαμβάνουν ταχύτερα και θα διασφαλίσει την ταχεία επιστροφή των απορριφθέντων αιτούντων χωρίς δικαίωμα παραμονής στην Ένωση.

Θα πρέπει να διαφυλάσσονται οι διαδικαστικές εγγυήσεις για τους αιτούντες, ιδίως ώστε να εξασφαλίζεται το δικαίωμα ενημέρωσης σχετικά με τα δικαιώματά τους, τις υποχρεώσεις τους και τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις τους, καθώς και το δικαίωμα σε ακρόαση μέσω προσωπικής συνέντευξης, σε διερμηνεία, σε δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση. Όλα αυτά τα ουσιώδη στοιχεία για μια δίκαιη διαδικασία ασύλου, τα οποία αποτελούν μέρος της πρότασης της Επιτροπής του 2016, εξακολουθούν να ισχύουν και πρέπει να συμφωνηθούν από τους συννομοθέτες.

Επιπλέον, απαιτούνται επίσης εξορθολογισμένοι και εναρμονισμένοι κανόνες σχετικά με τις ασφαλείς χώρες καταγωγής και τις ασφαλείς τρίτες χώρες. Η ΕΑΣΟ μπορεί να στηρίζει τους συννομοθέτες κατά την ανάλυση, ώστε να έχουν στη διάθεσή τους επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση στις σχετικές χώρες.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δεν θεωρεί αναγκαία την πραγματοποίηση εκτεταμένων τροποποιήσεων στην πρόταση του 2016, επί της οποίας οι συννομοθέτες έχουν ήδη σημειώσει σημαντική πρόοδο. Ωστόσο, οι μέχρι τώρα διαπραγματεύσεις δεν οδήγησαν σε επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τους όρους για τη χρήση της διαδικασίας στα σύνορα και τον βαθμό στον οποίο αυτό θα πρέπει να αποτελεί υποχρέωση για τα κράτη μέλη. Στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων, το ζήτημα αυτό επισημάνθηκε από τα περισσότερα κράτη μέλη ως βασικό στοιχείο ενός συνολικού συμβιβασμού για τη δέσμη προτάσεων στο σύνολό της. Επιπλέον, πολλά κράτη μέλη τόνισαν τις προκλήσεις που θέτουν οι μεταγενέστερες αιτήσεις ατόμων που δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας και οι αναποτελεσματικές διαδικασίες προσφυγής, αμφότερα ζητήματα που παρεμποδίζουν σημαντικά τις προσπάθειες επιστροφής. Ως εκ τούτου, η παρούσα πρόταση πραγματοποιεί στοχευμένες τροποποιήσεις στην πρόταση του 2016 ώστε να αντιμετωπιστούν αυτές οι ειδικές προκλήσεις, οι οποίες θα προωθήσουν τους στόχους και θα θεσπίσουν μέτρα, σε συνδυασμό με την πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής, για την απρόσκοπτη διασύνδεση όλων των σταδίων της διαδικασίας μετανάστευσης, από την άφιξη και τη διεκπεραίωση αιτήσεων ασύλου έως, κατά περίπτωση, την επιστροφή.

Η αυξημένη πίεση που προκύπτει από τις αφίξεις μεταναστών με χαμηλές πιθανότητες να τύχουν προστασίας πρέπει να αντιμετωπιστεί μέσω νέων εργαλείων διαχείρισης της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένων πιο εναρμονισμένων διαδικασιών, ιδίως στα εξωτερικά σύνορα. Για τον σκοπό αυτό, καθιερώνεται μια φάση πριν από την είσοδο, η οποία συνίσταται σε έλεγχο διαλογής και διαδικασία στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαλογής, οι μετανάστες θα καταγράφονται και θα υποβάλλονται σε έλεγχο ώστε να εξακριβώνεται η ταυτότητά τους και οι κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια. Στη συνέχεια, οι μετανάστες θα παραπέμπονται στην κατάλληλη διαδικασία, είτε πρόκειται για άσυλο, είτε για άρνηση εισόδου ή επιστροφή. Τέλος, θα καθορίζεται κατά πόσον μια αίτηση ασύλου θα πρέπει να αξιολογείται χωρίς να επιτρέπεται η είσοδος του αιτούντος στο έδαφος του κράτους μέλους στο πλαίσιο διαδικασίας ασύλου στα σύνορα ή στο πλαίσιο συνήθους διαδικασίας ασύλου. Όταν χρησιμοποιείται διαδικασία ασύλου στα σύνορα και καταδεικνύεται ότι το άτομο δεν χρήζει προστασίας, θα ακολουθεί διαδικασία επιστροφής στα σύνορα.

Σκοπός της κοινής διαδικασίας στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή είναι η ταχεία αξιολόγηση των καταχρηστικών αιτήσεων ασύλου ή αιτήσεων ασύλου που υποβάλλονται στα εξωτερικά σύνορα από αιτούντες προερχόμενους από τρίτες χώρες με χαμηλό ποσοστό αναγνώρισης, ούτως ώστε τα άτομα που δεν έχουν δικαίωμα παραμονής στην Ένωση να επιστρέφουν ταχέως. Η κοινή διαδικασία στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τη διαχείριση της μετανάστευσης με στόχο να αποτρέπονται οι μη εξουσιοδοτημένες εισοδοι και οι μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις, ιδίως δεδομένου ότι οι μικτές ροές περιλαμβάνουν σημαντικό ποσοστό αιτούντων άσυλο που προέρχονται από χώρες με χαμηλό ποσοστό αναγνώρισης. Ταυτόχρονα η διαδικασία, για να εξυπηρετήσει τον σκοπό της, πρέπει να εφαρμόζεται εύκολα και να παρέχει την απαραίτητη ευελιξία στα κράτη μέλη ώστε να την υλοποιούν αποτελεσματικά, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Ταυτόχρονα, η χρήση της διαδικασίας στα σύνορα αναμένεται να είναι επωφελής για το σύστημα ασύλου εν γένει, καθώς η καλύτερη διαχείριση στα σύνορα των καταχρηστικών και των μη παραδεκτών αιτήσεων ασύλου θα ωφελήσει την αποτελεσματική αντιμετώπιση, στην ενδοχώρα, των υποθέσεων που χρήζουν πραγματικά προστασίας.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η παρούσα πρόταση συνάδει πλήρως με τις πρωτοβουλίες που συνοδεύουν το σύμφωνο, ιδίως την πρόταση κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, την πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής και την τροποποιημένη πρόταση αναδιατύπωσης του κανονισμού Eurodac.

Εξασφαλίζεται στενή σύνδεση μεταξύ της παρούσας πρότασης και της πρότασης κανονισμού για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής. Μετά τον εν λόγω έλεγχο διαλογής, οι υπήκοοι τρίτων χωρών θα παραπέμπονται σε διαδικασίες ασύλου ή επιστροφής και, κατά περίπτωση, στη διαδικασία στα σύνορα. Και στις δύο περιπτώσεις, οι πληροφορίες που συλλέγονται κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαλογής θα λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση της αίτησης ασύλου ή την κίνηση διαδικασιών επιστροφής.

Η πρόταση συνάδει επίσης και λειτουργεί συμπληρωματικά με την πρόταση αναδιατύπωσης της οδηγίας για την επιστροφή, η οποία ήδη προτείνει ειδικά μέτρα που αποσκοπούν στην καλύτερη διασύνδεση μεταξύ των διαδικασιών ασύλου και επιστροφής, ιδίως όσον αφορά την έκδοση απόφασης επιστροφής μετά τη λήξη της νόμιμης παραμονής, τις προσφυγές κατά απόφασης επιστροφής έπειτα από οριστική απόφαση για απόρριψη αίτησης διεθνούς προστασίας και τη διαδικασία επιστροφής στα σύνορα. Οι διατάξεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα πρόταση κανονισμού θα ενισχύσουν την απρόσκοπτη σύνδεση μεταξύ των διαδικασιών ασύλου και επιστροφής, καλύπτοντας τα υφιστάμενα κενά και περιορίζοντας περαιτέρω τις δυνατότητες κατάχρησης του συστήματος ασύλου. Ως αποτέλεσμα των εν λόγω προτεινόμενων τροποποιήσεων, η διαπραγμάτευση της διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.

Όσον αφορά την πρόταση κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, η παρούσα πρόταση, σε συνδυασμό με την πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής, διασφαλίζει ότι οι μετανάστες που εισέρχονται στη φάση πριν από την είσοδο μπορούν, σε οποιοδήποτε στάδιο, να μετεγκατασταθούν ή να λάβουν χορηγία επιστροφής στο πλαίσιο του νέου μηχανισμού αλληλεγγύης ή, κατά περίπτωση, να μεταφερθούν στο υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας βάσει των αντικειμενικών κριτηρίων που ορίζονται στη νομοθεσία. Διασφαλίζει επίσης ότι, μετά την εν λόγω μετεγκατάσταση ή μεταφορά, το κράτος μέλος που έχει πραγματοποιήσει τη μετεγκατάσταση ή τη μεταφορά μπορεί να συνεχίσει στο έδαφός του τη διαδικασία στα σύνορα. Η παρούσα πρόταση διασφαλίζει επίσης τη συνοχή με το ειδικό καθεστώς που προτείνεται για τη μεταχείριση των μεταναστών που αποβιβάζονται έπειτα από επιχείρηση έρευνας και διάσωσης στον κανονισμό για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και στην τροποποιημένη πρόταση αναδιατύπωσης του κανονισμού Eurodac, ιδίως όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο ορίζονται οι κατηγορίες προσώπων που είναι επιλέξιμα για μετεγκατάσταση και με τη θέσπιση νέας κατηγορίας στο Eurodac για τους εν λόγω μετανάστες.

Τέλος, διασφαλίζεται επίσης συνοχή με τις προσωρινές πολιτικές συμφωνίες που έχουν ήδη επιτευχθεί σχετικά με τον κανονισμό για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου, την οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής, τον κανονισμό σχετικά με το πλαίσιο της ΕΕ για την επανεγκατάσταση και τον κανονισμό σχετικά με τον Οργανισμό της ΕΕ για το Άσυλο.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η παρούσα πρόταση συνάδει με την ολοκληρωμένη, μακροπρόθεσμη προσέγγιση για τη διαχείριση της μετανάστευσης που ορίζεται στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, η οποία συνεπάγεται ότι η μεταναστευτική πολιτική τίθεται στο επίκεντρο των σχέσεων με τρίτες χώρες εταίρους· δημιουργούνται αποτελεσματικές νόμιμες οδοί προς την

ΕΕ· η διαχείριση των εξωτερικών συνόρων ενσωματώνεται στην ευρύτερη πολιτική της ΕΕ για τη διαχείριση της μετανάστευσης· οικοδομούνται απρόσκοπτες, δίκαιες και αποτελεσματικές διαδικασίες για το άσυλο και την επιστροφή· ενισχύεται ο χώρος ελεύθερης κυκλοφορίας Σένγκεν βάσει της εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών· και καταρτίζονται ειδικές πολιτικές με στόχο να διευκολυνθεί η ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών στις ευρωπαϊκές κοινωνίες.

Η πρόταση εφαρμόζει το νέο σύμφωνο και ιδίως τον στόχο της εκ νέου δρομολόγησης της μεταρρύθμισης του ασύλου που πρότεινε η Επιτροπή το 2016, εξετάζοντας, μεταξύ άλλων, τρόπους για τη δημιουργία ενός απρόσκοπτου συστήματος ασύλου και επιστροφής. Εν προκειμένω, η φάση πριν από την είσοδο —η οποία συνίσταται στον έλεγχο διαλογής και στη διαδικασία στα σύνορα, προτού επιτραπεί στο πρόσωπο να εισέλθει στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους— αντιμετωπίζει πολλαπλές προκλήσεις που σχετίζονται με ολόκληρη τη διαδικασία μετανάστευσης, από την πρώτη άφιξη έως την παραπομπή στην κατάλληλη διαδικασία ασύλου ή επιστροφής. Στις προκλήσεις αυτές περιλαμβάνονται η ανάγκη να ασκείται μειωμένη πίεση από τις παράτυπες αφίξεις, η δημιουργία ισχυρών εξωτερικών συνόρων, η μείωση των περαιτέρω μετακινήσεων, καθώς και η θέσπιση ενός ταχέως και αποτελεσματικού συστήματος επιστροφής και επανεισδοχής.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Οι νομικές βάσεις της πρότασης είναι το άρθρο 78 παράγραφος 2 στοιχείο δ) και το άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι εν λόγω διατάξεις προβλέπουν τη θέσπιση μέτρων για κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και την ανάκληση του ενιαίου καθεστώτος ασύλου ή επικουρικής προστασίας, καθώς και για την παράνομη μετανάστευση και την παράνομη διαμονή, συμπεριλαμβανομένων της απομάκρυνσης και του επαναπατρισμού των διαμενόντων χωρίς άδεια, αντίστοιχα. Η πρώτη νομική βάση χρησιμοποιήθηκε επίσης στην πρόταση κανονισμού που υπέβαλε η Επιτροπή το 2016 για τη θέσπιση νέου κανονισμού για τη διαδικασία ασύλου. Είναι αναγκαίο να προστεθεί η δεύτερη νομική βάση ούτως ώστε να προβλεφθούν ειδικές διατάξεις για τη ρύθμιση της επιστροφής των αιτούντων άσυλο των οποίων η αίτηση έχει απορριφθεί, ιδίως σε σχέση με την από κοινού έκδοση απόφασης επιστροφής έπειτα από αρνητική απόφαση επί αίτησης, την από κοινού προσφυγή κατά των αποφάσεων αυτών και τις απρόσκοπτες διαδικασίες στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή.

• Μεταβλητή γεωμετρία

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 21 για τη θέση της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στη ΣΛΕΕ, η Ιρλανδία μπορεί να αποφασίσει να συμμετάσχει στη θέσπιση και την εφαρμογή μέτρων για τη δημιουργία κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου.

Εν προκειμένω, η Ιρλανδία γνωστοποίησε την επιθυμία της να συμμετάσχει στην έκδοση και την εφαρμογή της οδηγίας 2005/85/ΕΚ και την απόφασή της να μην συμμετάσχει στην έκδοση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ. Κατά συνέπεια, οι διατάξεις της οδηγίας 2005/85/ΕΚ ισχύουν για την Ιρλανδία, ενώ οι διατάξεις της ισχύουσας οδηγίας δεν ισχύουν για την Ιρλανδία. Η Ιρλανδία δεν γνωστοποίησε την επιθυμία της να συμμετάσχει στην έκδοση του νέου κανονισμού για τη διαδικασία ασύλου. Ωστόσο, η θέση της Ιρλανδίας ως προς το θέμα αυτό δεν επηρεάζει την ενδεχόμενη συμμετοχή της στην εφαρμογή του νέου κανονισμού σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 21.

Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ, η οδηγία 2005/85/ΕΚ και η οδηγία 2013/32/ΕΕ δεν είναι δεσμευτικές για τη Δανία ούτε η Δανία υπόκειται στην εφαρμογή τους. Η Δανία δεν συμμετέχει επίσης στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται απ' αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

- **Επικουρικότητα**

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι να πραγματοποιηθούν στοχευμένες τροποποιήσεις στην πρόταση του 2016 για τη θέσπιση νέου κανονισμού για τη διαδικασία ασύλου και να θεσπιστούν μέτρα, σε συνδυασμό με την πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής, για την απρόσκοπτη διασύνδεση όλων των σταδίων της διαδικασίας μετανάστευσης, από την άφιξη και τη διεκπεραίωση αιτήσεων ασύλου έως, κατά περίπτωση, την επιστροφή. Για τον σκοπό αυτό, απαιτούνται πιο εναρμονισμένες διαδικασίες, ιδίως η δημιουργία μιας νέας φάσης πριν από την είσοδο, η οποία θα περιλαμβάνει έλεγχο διαλογής και συνδεδεμένες διαδικασίες στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή.

Στόχος είναι επίσης να επιτευχθεί περαιτέρω εναρμόνιση στο πλαίσιο της κοινής διαδικασίας για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας όσον αφορά την έκδοση αποφάσεων ασύλου και επιστροφής στην ίδια πράξη ή, στην περίπτωση των χωριστών πράξεων, αυτές να εκδίδονται ταυτόχρονα και μαζί, και με την επιφύλαξη της ίδιας πραγματικής προσφυγής και της δυνατότητας να επιτρέπεται στους αιτούντες να παραμένουν στο έδαφος των κρατών μελών κατά τη διάρκεια δεύτερου ή ανώτερου βαθμού προσφυγής. Σκοπός είναι να αποτρέπεται η περαιτέρω καθυστέρηση των διαδικασιών από μετανάστες με μοναδικό σκοπό την αποτροπή της απομάκρυνσής τους από την Ένωση και την κατάχρηση του συστήματος ασύλου.

Οι νέες διαδικασίες θα πρέπει να διέπονται από τους ίδιους κανόνες, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος που τις εφαρμόζει, ώστε να διασφαλίζεται η ισότιμη μεταχείριση των αιτούντων, των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων που υπόκεινται σ' αυτούς, καθώς και η σαφήνεια και η ασφάλεια δικαίου για το εκάστοτε άτομο. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να θεσπίζουν μεμονωμένα κοινούς κανόνες, οι οποίοι θα περιορίζουν τα κίνητρα για «άγγρα ασύλου» και για μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις μεταξύ αυτών. Ως εκ τούτου, οι στόχοι της παρούσας πρότασης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορούν, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του παρόντος κανονισμού, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης. Συνεπώς, η Ένωση οφείλει να δράσει και μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναλογικότητα**

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων του.

Όσον αφορά τον στόχο της θέσπισης νέων διαδικασιών, ιδίως μιας νέας φάσης πριν από την είσοδο που περιλαμβάνει έλεγχο διαλογής και της απρόσκοπτης διαδικασίας στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή, όλα τα στοιχεία της πρότασης περιορίζονται σε ό,τι είναι αναγκαίο για τη θέσπιση και τη διευκόλυνση μιας τέτοιας κοινής διαδικασίας, τον εξορθολογισμό και την απλούστευσή της, τη διασφάλιση ίσης μεταχείρισης ως προς τα δικαιώματα και τις εγγυήσεις για τους αιτούντες, και την αποφυγή αποκλίσεων στις εθνικές

διαδικασίες, οι οποίες έχουν ως ανεπιθύμητη συνέπεια να ενθαρρύνονται οι μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις.

Όσον αφορά τον στόχο για επίτευξη περαιτέρω εναρμόνισης, στο πλαίσιο της κοινής διαδικασίας για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, σε σχέση με την έκδοση αποφάσεων ασύλου και επιστροφής στην ίδια πράξη ή, στην περίπτωση χωριστών πράξεων, την ταυτόχρονη και από κοινού έκδοση και με την επιφύλαξη της ίδιας πραγματικής προσφυγής, και όσον αφορά τον περιορισμό των δυνατοτήτων προσφυγής σε έναν βαθμό πραγματικής προσφυγής για αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα, ο παρών κανονισμός είναι αναγκαίος ώστε να εξορθολογιστούν οι διαδικασίες και να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητά τους. Στόχος των αλλαγών αυτών είναι να επιτευχθεί η σωστή ισορροπία μεταξύ του δικαιώματος των αιτούντων σε πραγματική προσφυγή και της ανάγκης να διασφαλίζεται ότι τα συστήματα ασύλου των κρατών μελών δεν χρησιμοποιούνται καταχρηστικά από αιτούντες, υπηκόους τρίτων χωρών ή απάτριδες με μοναδικό σκοπό την αποτροπή της απομάκρυνσής τους από την Ένωση. Ωστόσο, έχουν θεσπιστεί όλες οι απαραίτητες εγγυήσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι κανείς δεν αγνοείται από το σύστημα και ότι το δικαίωμα ασύλου είναι πάντοτε εξασφαλισμένο.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η τροποποιημένη πρόταση δεν μεταβάλλει την επιλογή της νομικής πράξης της πρότασης κανονισμού του 2016 για τη διαδικασία ασύλου. Εν προκειμένω, ο βαθμός εναρμόνισης των εθνικών διαδικασιών για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας που επιτεύχθηκε με την οδηγία 2013/32/ΕΕ δεν έχει αποδειχθεί επαρκής για την αντιμετώπιση των διαφορών όσον αφορά τα είδη των διαδικασιών που χρησιμοποιούνται, τις προθεσμίες για τις διαδικασίες, καθώς και τα δικαιώματα και τις διαδικαστικές εγγυήσεις για τους αιτούντες. Μόνο ένας κανονισμός για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας ασύλου στην Ένωση, οι διατάξεις του οποίου θα είναι άμεσα εφαρμοστές, μπορεί να εξασφαλίσει τον αναγκαίο βαθμό ομοιομορφίας και αποτελεσματικότητας που απαιτείται για την εφαρμογή των διαδικαστικών κανόνων του δικαίου της Ένωσης για το άσυλο.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Συλλογή γνώσεων σχετικά με την υλοποίηση και την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας**

Το 2016 η Επιτροπή ανέθεσε την εκπόνηση μελέτης προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον οι διατάξεις της οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου (2013/32/ΕΕ) αντικατοπτρίζονται ορθά στο νομικό πλαίσιο κάθε κράτους μέλους. Η μελέτη αξιολόγησε κατά πόσον οι υποχρεώσεις της οδηγίας έχουν εισαχθεί στις εθνικές έννομες τάξεις και αν τα κράτη μέλη έχουν συμμορφωθεί με την υποχρέωση κοινοποίησης (έλεγχος μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο), καθώς και κατά πόσον τα εθνικά μέτρα εφαρμογής ήταν συμβατά με τις διατάξεις της οδηγίας (έλεγχος συμμόρφωσης). Για τους σκοπούς της αξιολόγησης, πραγματοποιήθηκε εξαντλητική καταγραφή της εθνικής νομοθεσίας κάθε κράτους μέλους, ώστε να συμπεριληφθούν όλες οι σχετικές εθνικές πράξεις που συμβάλλουν στην εφαρμογή της οδηγίας, χωρίς η καταγραφή αυτή να περιορίζεται στα άμεσα μέτρα μεταφοράς.

Σύμφωνα με τη μελέτη, η οδηγία συνολικά έχει μεταφερθεί κατά συμβατό τρόπο από την πλειονότητα των κρατών μελών. Ωστόσο, η μελέτη εντόπισε περιπτώσεις ελλειπών ή εσφαλμένης εφαρμογής σε όλα σχεδόν τα κράτη μέλη σε σχέση με θέματα όπως οι

απαιτήσεις για προσωπική συνέντευξη, οι εγγυήσεις για τους ασυνόδετους ανηλίκους ή η διαδικασία εξέτασης. Η Επιτροπή έχει εκφράσει τις ανησυχίες αυτές στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων κινώντας διαδικασίες επί παραβάσει.

Το 2019 η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) δημοσίευσε τις «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαδικασία ασύλου: επιχειρησιακά πρότυπα και δείκτες», γενικός στόχος των οποίων είναι η υποστήριξη των κρατών μελών στην πρακτική εφαρμογή βασικών διατάξεων της οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου (2013/32/ΕΕ). Οι κατευθυντήριες γραμμές συμβάλλουν σημαντικά στη διαμόρφωση κοινών επιχειρησιακών προτύπων και δεικτών που είναι ρεαλιστικοί και εφικτοί σε όλα τα κράτη μέλη, καθώς και στη συλλογή ορθών πρακτικών. Πριν από τη δημοσίευση των κατευθυντήριων γραμμών η EASO είχε συγκεντρώσει στοιχεία, ειδικότερα όσον αφορά τις προσφυγές και τις ειδικές διαδικασίες ασύλου. Η EASO έχει επίσης εκδώσει δύο πρακτικούς οδηγούς: τον πρακτικό οδηγό για την εκτίμηση της ηλικίας (2018) και τον πρακτικό οδηγό για τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού στις διαδικασίες ασύλου (2019). Επιπλέον, η EASO έχει εκδώσει έκθεση σχετικά με τις διαδικασίες ασύλου για παιδιά, στην οποία επισημαίνονται οι ορθές πρακτικές και παρέχονται συστάσεις για θέματα όπως η αρχή του μείζονος συμφέροντος του παιδιού, οι διασφαλίσεις και οι ειδικοί όροι που σχετίζονται με τα παιδιά, οι μηχανισμοί παραπομπής και η κατάρτιση του προσωπικού.

Κατά τη διάρκεια των σχεδόν τεσσάρων ετών διαπραγματεύσεων επί της πρότασης κανονισμού της Επιτροπής για τη διαδικασία ασύλου, η οποία υποβλήθηκε στις 13 Ιουλίου 2016, συγκεντρώθηκαν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τα συστήματα ασύλου των κρατών μελών, καθώς και με τις θέσεις των κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του επί της πρότασης στις 22 Μαΐου 2018. Παρά τη σημαντική πρόοδο που επιτεύχθηκε επί του κειμένου, το Συμβούλιο δεν κατόρθωσε ακόμη να υιοθετήσει κοινή προσέγγιση, κυρίως λόγω διαφωνιών όσον αφορά τη διαδικασία στα σύνορα. Επιπλέον, το Συμβούλιο δεν κατέληξε σε θέση σχετικά με τον ευρωπαϊκό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής, όπως προτάθηκε από την Επιτροπή. Το Συμβούλιο εξέτασε επίσης, χωρίς να καταλήξει σε θέση, κατά πόσον ο προτεινόμενος κανονισμός θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει ευρωπαϊκό κατάλογο ασφαλών τρίτων χωρών.

Όσον αφορά τη χρήση ταχέων και συντομικών διαδικασιών, το 2016 η Επιτροπή πρότεινε να καταστεί υποχρεωτική η ταχεία διαδικασία εξέτασης σε ορισμένες περιπτώσεις, με ειδικούς κανόνες όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής της σε σχέση με τους ασυνόδετους ανηλίκους. Η Επιτροπή πρότεινε το 2016 προαιρετική διαδικασία στα σύνορα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμφώνησε ότι η ταχεία διαδικασία θα πρέπει να καταστεί υποχρεωτική σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλά σε πιο περιορισμένες περιπτώσεις σε σύγκριση με την πρόταση της Επιτροπής, και ιδίως όχι στην περίπτωση των ασυνόδετων ανηλίκων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απέκλεισε επίσης τους ασυνόδετους ανηλίκους από τη διαδικασία στα σύνορα. Το Συμβούλιο έκλινε υπέρ της επέκτασης των περιπτώσεων στις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ταχεία διαδικασία, μεταξύ άλλων και για τους ασυνόδετους ανηλίκους. Όσον αφορά τη διαδικασία στα σύνορα, το Συμβούλιο έχει διχαστεί ως προς το αν πρέπει ή όχι να καταστεί υποχρεωτική, τουλάχιστον σε ορισμένο βαθμό. Τα κράτη μέλη που τάσσονται υπέρ της υποχρέωσης εφαρμογής της διαδικασίας στα σύνορα έχουν επισημάνει τη σημασία της ως εργαλείου διαχείρισης της μετανάστευσης, ιδίως όταν μεγάλο ποσοστό αιτούντων άσυλο προέρχονται από χώρες με χαμηλό ποσοστό αναγνώρισης. Ως εκ τούτου, η διαδικασία στα σύνορα μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες επιτυχούς επιστροφής απευθείας από τα εξωτερικά σύνορα εντός σύντομου χρονικού διαστήματος μετά την άφιξη, ιδίως χάρη στην ταχύτερη διαδικασία επιστροφής και τους ισχυρότερους δεσμούς μεταξύ ασύλου και επιστροφής, και να μειώσει τον κίνδυνο οι αιτούντες να διαφύγουν ή να προβούν σε μη

επιτρεπόμενες μετακινήσεις. Τα κράτη μέλη που εξέφρασαν επιφυλάξεις κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων όσον αφορά την υποχρέωση εφαρμογής της διαδικασίας στα σύνορα επισήμαναν ορισμένες προκλήσεις όσον αφορά τη συστηματική εφαρμογή των εν λόγω διαδικασιών, όπως: δυσκολίες στην ταχεία αξιολόγηση του κατά πόσον ένας αιτών θα μπορούσε να πληροί τις προϋποθέσεις για εξέταση, στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα, και η ανάγκη να παραμείνει εν τω μεταξύ ο αιτών στα σύνορα· το γεγονός ότι οι διαδικασίες προσφυγής είναι χρονοβόρες και, ως εκ τούτου, η προθεσμία για την ολοκλήρωση της διαδικασίας στα σύνορα λήγει προτού είναι δυνατό να ληφθεί απόφαση σχετικά με την αίτηση· η ανάγκη για σημαντικές επενδύσεις και πόρους (υποδομή, προσωπικό και εξοπλισμό)· και η περιορισμένη συνάφεια της εφαρμογής της διαδικασίας στα σύνορα όταν δεν υπάρχει προοπτική επιστροφής του απορριφθέντος αιτούντος.

Στην πρόταση του 2018 για αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή, η Επιτροπή πρότεινε ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να εκδίδουν απόφαση επιστροφής αμέσως μετά την έκδοση απόφασης με την οποία τερματίζεται η νόμιμη παραμονή υπηκόου τρίτης χώρας, ιδίως απόφασης για απόρριψη αίτησης διεθνούς προστασίας. Η ίδια πρόταση προέβλεπε επίσης διαδικασία επιστροφής στα σύνορα για τους υπηκόους τρίτων χωρών των οποίων οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας είχαν απορριφθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα. Μολονότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεν έχει εγκρίνει ακόμη θέση σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής, το Συμβούλιο κατέληξε σε μερική γενική προσέγγιση τον Μάιο του 2019, η οποία καλύπτει όλα τα στοιχεία της πρότασης, εκτός από τη διαδικασία επιστροφής στα σύνορα, ιδίως λόγω των δεσμών της με τη διαδικασία ασύλου στα σύνορα που περιέχεται στην πρόταση κανονισμού του 2016 για τη διαδικασία ασύλου, επί της οποίας δεν κατέστη δυνατό να επιτευχθεί συμφωνία.

Όσον αφορά το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, για να μειωθούν οι δυνατότητες κατάχρησης του συστήματος ασύλου, το 2016 η Επιτροπή πρότεινε οι προσφυγές δευτέρου ή ανώτερου βαθμού ενώπιον δικαστηρίου να μην έχουν αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός εάν ένα δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά, ενεργώντας αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος του αιτούντος. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστήριξε στην έκθεσή του τη διάταξη αυτή, ενώ το Συμβούλιο έκρινε ότι η διαδικασία ασύλου, όπως ρυθμίζεται από το δίκαιο της ΕΕ, θα πρέπει να περατώνεται έπειτα από δικαστική απόφαση σε πρώτο και τελευταίο βαθμό. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης να καθοριστούν εναρμονισμένες προθεσμίες για την άσκηση προσφυγών από τους αιτούντες ενώπιον πρωτοβάθμιων δικαστηρίων, καθώς και προθεσμίες για την έκδοση απόφασης επί των προσφυγών από τα δικαστήρια. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συμφώνησε σχετικά με τις προθεσμίες για την άσκηση προσφυγής από τους αιτούντες, αλλά δεν μπόρεσε να υποστηρίξει τη θέσπιση προθεσμιών για την έκδοση αποφάσεων από τα δικαστήρια. Για την άσκηση προσφυγών από τους αιτούντες, το Συμβούλιο εξέφρασε προτίμηση υπέρ του καθορισμού χρονικών περιθωρίων στο εθνικό δίκαιο και όχι εναρμονισμένων προθεσμιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και δήλωσε ότι δεν θα μπορούσε να υποστηρίξει τη θέσπιση χρονοδιαγραμμάτων εντός των οποίων τα δικαστήρια υποχρεούνται να αποφαινούνται. Ωστόσο, το Συμβούλιο θα μπορούσε να δεχθεί αυτές οι προθεσμίες να καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο.

• Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Η Επιτροπή διαβουλευτήκε επανειλημμένα με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα ενδιαφερόμενα μέρη για να συγκεντρώσει τις απόψεις τους σχετικά με το νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο. Παράλληλα, η ρουμανική, η φινλανδική και η κροατική Προεδρία πραγματοποίησαν τόσο στρατηγικές όσο και τεχνικές ανταλλαγές σχετικά με το μέλλον διαφόρων πτυχών της μεταναστευτικής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων του ασύλου, της επιστροφής, των σχέσεων με τις τρίτες χώρες σε

θέματα επανεισδοχής και επανένταξης. Οι εν λόγω διαβουλεύσεις απέδειξαν ότι υπάρχει υποστήριξη για ένα νέο ξεκίνημα της ευρωπαϊκής πολιτικής ασύλου και μετανάστευσης, προκειμένου να αντιμετωπιστούν επειγόντως οι αδυναμίες του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (ΚΕΣΑ), να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των επιστροφών και να δημιουργηθεί ένα πραγματικά ευρωπαϊκό σύστημα επιστροφών, να ενισχυθούν οι σχέσεις μας με τις τρίτες χώρες όσον αφορά την επανεισδοχή και να εξασφαλιστεί η βιώσιμη επανένταξη των μεταναστών που επιστρέφουν στις χώρες καταγωγής τους.

Πριν από τη δρομολόγηση του νέου συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο, η Επιτροπή προέβη σε συνεχείς εντατικές διαβουλεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η Επιτροπή πραγματοποίησε επίσης δύο γύρους εντατικών επισκέψεων και διμερών διαβουλεύσεων με κάθε κράτος μέλος ξεχωριστά κατά τις πρώτες 100 ημέρες της θητείας της και, πιο πρόσφατα, πριν από την παρουσίαση του συμφώνου. Τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστήριξαν την ανάγκη προόδου στην επίλυση των αδυναμιών του ισχύοντος συστήματος, την ανάγκη για ένα νέο σύστημα δίκαιης κατανομής ευθυνών, στο οποίο θα μπορούν να συμβάλλουν όλα τα κράτη μέλη, την ανάγκη ισχυρής προστασίας των συνόρων, τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων σε όλες τις πτυχές της μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ, τη σημασία της εξωτερικής διάστασης της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένων των νόμιμων και ασφαλών οδών, και τη βελτίωση των επιστροφών.

Κατά τη διάρκεια της φινλανδικής Προεδρίας διοργανώθηκαν εργαστήρια και συζητήσεις σε διάφορα φόρουμ του Συμβουλίου, μεταξύ των οποίων η διάσκεψη του Τάμπερε 2.0, που πραγματοποιήθηκε στις 24-25 Οκτωβρίου 2019 στο Ελσίνκι, και το Φόρουμ του Σάλτσμπουργκ, που πραγματοποιήθηκε στη Βιέννη στις 6-7 Νοεμβρίου 2019, στο πλαίσιο των οποίων τα κράτη μέλη εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για την πρόθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να δρομολογήσει εκ νέου τη μεταρρύθμιση του Δουβλίνου, προκειμένου να βρεθούν νέες μορφές αλληλεγγύης στις οποίες όλα τα κράτη μέλη θα είναι υποχρεωμένα να συμβάλλουν. Τα κράτη μέλη υπογράμμισαν ότι τα μέτρα αλληλεγγύης πρέπει να αποτελούν μέρος του μεταρρυθμισμένου συστήματος, αλλά και να συμβαδίζουν με μέτρα ευθύνης. Επιπλέον, υπογράμμισαν την επείγουσα ανάγκη να καταπολεμηθούν οι μη επιτρεπόμενες μετακινήσεις εντός της ΕΕ, καθώς και να επιβληθεί η επιστροφή όσων δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τόνισε επανειλημμένα την ανάγκη επαρκούς προστασίας των οικογενειών με παιδιά και ειδικής φροντίδας όσον αφορά τους ασυνόδευτους ανηλίκους. Η επίτροπος κ. Johansson πραγματοποίησε επανειλημμένες στοχευμένες διαβουλεύσεις με διεθνείς οργανισμούς, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συναφείς τοπικές μη κυβερνητικές οργανώσεις στα κράτη μέλη και κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους. Στο πλαίσιο αυτής της διαδικασίας διαβούλευσης, παρουσιάστηκαν ειδικές συστάσεις σε σχέση με την ανάγκη για περαιτέρω ανάπτυξη κοινής προσέγγισης με σκοπό τη θέσπιση ειδικών κριτηρίων για τα παιδιά, σύμφωνα με την ανακοίνωση του 2017 σχετικά με τα παιδιά-μετανάστες³. Ζητήθηκε επίσης η γνώμη της κοινωνίας των πολιτών για θέματα όπως τα αρχικά στάδια της διαδικασίας ασύλου (2019), στο πλαίσιο του συμβουλευτικού φόρουμ που συστάθηκε από την EASO.

³ Η πρωτοβουλία για τα παιδιά-μετανάστες ζήτησε να υιοθετηθεί κοινή προσέγγιση προκειμένου να αντιμετωπιστεί το ζήτημα των αγνοούμενων (ασυνόδευτων και χωρισμένων από την οικογένειά τους) παιδιών, να δημιουργηθούν αποτελεσματικοί μηχανισμοί για την αντιμετώπιση των κινδύνων εμπορίας ανθρώπων, και να θεσπιστούν ειδικά πρότυπα για τα παιδιά στις διαδικασίες ασύλου.

Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη συγκεκριμένες συστάσεις εθνικών και τοπικών αρχών⁴, μη κυβερνητικών οργανώσεων και διεθνών οργανισμών, όπως η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες (UNHCR)⁵ και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ)⁶, καθώς και ομάδων προβληματισμού και της πανεπιστημιακής κοινότητας, σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να επιδιωχθεί ένα νέο ξεκίνημα και να αντιμετωπιστούν οι τρέχουσες μεταναστευτικές προκλήσεις σύμφωνα με τα πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Κατά την άποψή τους, το νέο ξεκίνημα στην πορεία της μεταρρύθμισης θα πρέπει να σηματοδοτηθεί με την αναθεώρηση ορισμένων κανόνων για τον προσδιορισμό της ευθύνης και τη δημιουργία μηχανισμού υποχρεωτικής αλληλεγγύης, μεταξύ άλλων για τα άτομα που αποβιβάζονται έπειτα από επιχείρηση έρευνας και διάσωσης. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις τάχθηκαν επίσης υπέρ μιας κοινής αντίληψης ως προς την ευθύνη μεταξύ των κρατών μελών και ζήτησαν οι αναθεωρημένοι κανόνες του Δουβλίνου να προβλέπουν τη δημιουργία πιο μόνιμου μηχανισμού μετεγκατάστασης⁷.

Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη τις συνεισφορές και τις μελέτες του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης⁸, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν με δική της πρωτοβουλία και, τα τελευταία έτη, έχουν τροφοδοτήσει αρκετές εξειδικευμένες μελέτες και έχουν πυροδοτήσει αρκετές ειδικές αναζητήσεις.

Τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής

Η Επιτροπή τάσσεται υπέρ τεκμηριωμένης χάραξης πολιτικής και παραπέμπει στο χωριστό έγγραφο (XXX), το οποίο περιλαμβάνει τα σχετικά δεδομένα και στοιχεία που στηρίζουν την προτεινόμενη προσέγγιση για τις διάφορες προκλήσεις που έχουν διαπιστωθεί από το 2016 όσον αφορά την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης του ΚΕΣΑ και την ενίσχυση του ευρωπαϊκού νομικού πλαισίου για την επιστροφή.

• Θεμελιώδη δικαιώματα

Η παρούσα πρόταση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και συνάδει με τις κατοχυρωμένες αρχές, συγκεκριμένα του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο, και ειδικότερα από τη Σύμβαση της Γενεύης περί του καθεστώτος των προσφύγων, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, το Διεθνές Σύμφωνο για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά των βασανιστηρίων και τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού.

Το δικαίωμα στην ελευθερία και στην ελεύθερη κυκλοφορία προστατεύεται δεδομένου ότι, εάν στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα γίνεται χρήση της κράτησης, σύμφωνα με την οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής και την οδηγία για την επιστροφή, αυτό είναι

⁴ Για παράδειγμα, το σχέδιο δράσης του Βερολίνου για μια νέα ευρωπαϊκή πολιτική άσυλου, της 25ης Νοεμβρίου 2019, που υπογράφηκε από 33 οργανισμούς και δήμους.

⁵ Συστάσεις της UNHCR σχετικά με το προτεινόμενο σύμφωνο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη μετανάστευση και το άσυλο, Ιανουάριος 2020.

⁶ Συστάσεις του ΔΟΜ σχετικά με το νέο σύμφωνο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μετανάστευση και το άσυλο, Φεβρουάριος 2020.

⁷ Έκθεση του Κέντρου Πολιτικών και Κοινωνικών Μελετών (CEPS), *Search and rescue, disembarkation and relocation arrangements in the Mediterranean. Sailing Away from Responsibility?* (Ρυθμίσεις έρευνας και διάσωσης, αποβίβασης και μετεγκατάστασης στη Μεσόγειο. Αποδιώχνοντας την ευθύνη;), Ιούνιος 2019.

⁸ Όλες οι μελέτες και οι εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης διατίθενται στην εξής διεύθυνση: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network_en.

δικαιολογημένο μόνο για συγκεκριμένους λόγους που ορίζονται σαφώς στις εν λόγω οδηγίες, όταν αποδεικνύεται αναγκαίο και αναλογικό, βάσει εξατομικευμένης αξιολόγησης κάθε υπόθεσης που υποβάλλεται σε δικαστική επανεξέταση, και ως έσχατη λύση, εάν δεν είναι δυνατή η αποτελεσματική εφαρμογή άλλων λιγότερο αναγκαστικών εναλλακτικών μέτρων.

Η πρόταση εγγυάται ότι το μείζον συμφέρον των παιδιών θα προστατεύεται σε κάθε περίπτωση, συγκεκριμένα αποκλείοντας κατά κανόνα την εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα στην περίπτωση ασυνόδευτων ανηλίκων και οικογενειών με παιδιά ηλικίας κάτω των 12 ετών, εκτός εάν θεωρείται ότι συνιστούν κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη κράτους μέλους ή εάν ο αιτών έχει απελαθεί διά της βίας για σοβαρούς λόγους δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

Το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής διασφαλίζεται επαρκώς, καθώς μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, όταν οι αιτήσεις είναι πιθανόν να είναι αβάσιμες, ο αιτών δεν θα πρέπει να έχει αυτόματο δικαίωμα παραμονής για τους σκοπούς της προσφυγής.

Διασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της μη επαναπροώθησης, καθώς η πρόταση ορίζει ότι όλα τα αποτελέσματα μιας απόφασης επιστροφής αναστέλλονται για όσο διάστημα ο αιτών έχει το δικαίωμα να παραμείνει ή του επιτρέπεται να παραμείνει για τους σκοπούς αίτησης διεθνούς προστασίας. Επιπλέον, δυνάμει των διατάξεων της οδηγίας για την επιστροφή, η αρχή της μη επαναπροώθησης πρέπει να τηρείται σε όλα τα στάδια των διαδικασιών επιστροφής και οι προσφυγές κατά αποφάσεων επιστροφής αναστέλλουν αυτομάτως την εκτέλεση των αποφάσεων που ενέχουν τον κίνδυνο παραβίασης της εν λόγω αρχής.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα πρόταση δεν συνεπάγεται ούτε οικονομική ούτε διοικητική επιβάρυνση για την Ένωση. Επομένως, δεν έχει κανέναν αντίκτυπο στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Τα κράτη μέλη θα μπορούν να χρησιμοποιούν τα κονδύλια που διατίθενται στο πλαίσιο των εθνικών τους προγραμμάτων στο πλαίσιο τόσο του υφιστάμενου Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης όσο και του νέου Ταμείου Ασύλου και Μετανάστευσης για τη στήριξη τυχόν επενδύσεων που απαιτούνται στις υποδομές για την εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα. Η EASO και ο Frontex μπορούν να υποστηρίξουν τα κράτη μέλη με προσωπικό για τον ίδιο σκοπό, στο πλαίσιο των αντίστοιχων εντολών τους.

• Ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων

Η Επιτροπή θα υποβάλλει εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού για τη διαδικασία ασύλου εντός δύο ετών από την έναρξη ισχύος του και κάθε πέντε έτη στη συνέχεια. Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αποστέλλουν συναφείς πληροφορίες σχετικά με τη σύνταξη της εν λόγω έκθεσης στην Επιτροπή και στον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο. Ο Οργανισμός θα παρακολουθεί επίσης τη συμμόρφωση των κρατών μελών με τον κανονισμό μέσω του μηχανισμού παρακολούθησης, η θέσπιση του οποίου προτάθηκε από την Επιτροπή στην αναθεώρηση της εντολής της προς τον Οργανισμό⁹.

⁹ COM(2016) 271 final.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι να πραγματοποιηθούν στοχευμένες τροποποιήσεις στην πρόταση της Επιτροπής του 2016 για τη θέσπιση νέου κανονισμού για τη διαδικασία ασύλου και να θεσπιστούν μέτρα, σε συνδυασμό με την πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση ελέγχου διαλογής και την πρόταση για την τροποποίηση της οδηγίας για την επιστροφή, για την απρόσκοπτη διασύνδεση όλων των σταδίων της διαδικασίας μετανάστευσης, από την άφιξη έως τη διεκπεραίωση αιτήσεων ασύλου και τη χορήγηση διεθνούς προστασίας ή, κατά περίπτωση, την επιστροφή των προσώπων που δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας.

1. **Νέα φάση πριν από την είσοδο**

Η αυξημένη πίεση που προκύπτει από τις αφίξεις μικτών ροών με υψηλό ποσοστό ατόμων που έχουν χαμηλές πιθανότητες να λάβουν διεθνή προστασία πρέπει να αντιμετωπιστεί με νέα και αποτελεσματικά εργαλεία διαχείρισης της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένων πιο εναρμονισμένων διαδικασιών, ιδίως στα εξωτερικά σύνορα, ώστε να εξασφαλίζονται η ταχεία ταυτοποίηση και παραπομπή των μεταναστών στη σωστή διαδικασία, καθώς και η ταχεία εξέταση των αιτήσεών τους. Για τον σκοπό αυτό, στο έγγραφο [COM (2020)xxx final] ορίζεται μια νέα φάση πριν από την είσοδο, η οποία συνίσταται σε έλεγχο διαλογής, πιο ανεπτυγμένη ταχεία διαδικασία και διαδικασία στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή.

Όσον αφορά τη διαδικασία στα σύνορα, και όπως εξηγείται περαιτέρω παραπάνω, η παρούσα πρόταση αποσκοπεί, αφενός, να καταστήσει τη διαδικασία στα σύνορα πιο ευέλικτη αλλά εξίσου αποτελεσματική στην πράξη για τα κράτη μέλη, προσαρμόζοντάς την στην πρακτική εμπειρία και στις πραγματικές ροές στις κύριες μεταναστευτικές οδούς. Αυτό συνεπάγεται την παροχή πρόσθετων λόγων για τη χρήση της, με παράλληλη επέκταση της μέγιστης διάρκειας μιας τέτοιας διαδικασίας. Μια αποτελεσματικότερη διαδικασία στα σύνορα, όπως αυτή, θα επιτρέψει στις αρμόδιες για το άσυλο και τη μετανάστευση αρχές να αξιολογούν αποτελεσματικότερα τις πραγματικές αιτήσεις στην ενδοχώρα, να εκδίδουν ταχύτερα αποφάσεις και, ως εκ τούτου, να συμβάλλουν στην καλύτερη και πιο αξιόπιστη λειτουργία των πολιτικών στον τομέα του ασύλου και της επιστροφής, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Από την άλλη πλευρά, ο υποχρεωτικός χαρακτήρας της διαδικασίας στα σύνορα για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων πρέπει να εξεταστεί στο ευρύτερο πλαίσιο της συνολικής δέσμης μέτρων που παρουσίασε η Επιτροπή στο σύμφωνο και στις συνοδευτικές, καθώς και στις εκκρεμείς, προτάσεις. Επίσης, ως προς το σημείο αυτό, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι πρακτικές εμπειρίες. Ειδικότερα, τα κριτήρια για την αξιολόγηση του κατά πόσον μια αίτηση πρέπει να αξιολογείται στο πλαίσιο μιας διαδικασίας στα σύνορα πρέπει να εφαρμόζονται εύκολα και γρήγορα στην πράξη. Τέλος, πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι ορισμένα άτομα των οποίων οι αιτήσεις ασύλου απορρίφθηκαν δεν θα επιστραφούν, τουλάχιστον στο εγγύς μέλλον, λόγω έλλειψης συνεργασίας από μέρους τρίτων χωρών.

Η χρήση της διαδικασίας στα σύνορα είναι ευκολότερη, εάν μπορεί να διαπιστωθεί εξαρχής —κατά την είσοδο, κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαλογής— βάσει αντικειμενικού κριτηρίου, κατά πόσον ένα πρόσωπο θα πρέπει να υποβληθεί σ' αυτήν.

Είναι επίσης σημαντικό να διευκρινιστεί η χρονική στιγμή κατά την οποία αρχίζει να εφαρμόζεται η διαδικασία ασύλου στα σύνορα. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τροποποιούνται τα άρθρα 26 και 27, ώστε να διευκρινιστεί ότι οι αρχές του κράτους μέλους πρέπει να καταχωρίζουν την αίτηση ασύλου μόλις έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος διαλογής. . Αυτό δεν θίγει το δικαίωμα του προσώπου να υποβάλει αίτηση ασύλου αμέσως κατά την άφιξή του στο έδαφος κράτους μέλους, αλλά σημαίνει απλώς ότι η αίτησή του θα

καταχωριστεί αφού ολοκληρωθεί ο έλεγχος διαλογής και είναι διαθέσιμες οι αναγκαίες πληροφορίες, ώστε να ληφθεί απόφαση σχετικά με το αν θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί η διαδικασία στα σύνορα.

2. Πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα: καθορίζεται σε ποιον μπορεί να εφαρμοστεί η διαδικασία στα σύνορα και σε ποιον θα πρέπει να εφαρμόζεται:

- Πρώτον, το νέο άρθρο 41 παράγραφοι 1 και 2 διευκρινίζει ότι μόνο οι εν λόγω αιτήσεις μπορούν να αξιολογηθούν στο πλαίσιο διαδικασίας στα σύνορα όταν οι αιτούντες δεν έχουν ακόμη λάβει άδεια εισόδου στο έδαφος του κράτους μέλους και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις εισόδου βάσει του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Η διαδικασία στα σύνορα θα πραγματοποιείται μετά τον έλεγχο διαλογής που διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. XXX/XXX [κανονισμός για τον έλεγχο διαλογής], όταν οι αιτήσεις έχουν υποβληθεί σε σημείο διέλευσης των εξωτερικών συνόρων ή σε ζώνη διέλευσης, έπειτα από σύλληψη σε σχέση με παράνομη διέλευση των εξωτερικών συνόρων ή μετά την αποβίβαση έπειτα από επιχείρηση έρευνας και διάσωσης.
- Αποφάσεις στο πλαίσιο διαδικασίας στα σύνορα μπορούν να λαμβάνονται μόνο σχετικά με το παραδεκτό της αίτησης ή την ουσία της αίτησης, όταν η αίτηση εξετάζεται με ταχεία διαδικασία. Περιλαμβάνεται η δυνατότητα διεξαγωγής της διαδικασίας στα σύνορα για τις περιπτώσεις στις οποίες ένα κράτος μέλος ενδέχεται να θεωρήσει μια τρίτη χώρα «ασφαλή χώρα καταγωγής» ή «ασφαλή τρίτη χώρα» για τον αιτούντα, οπότε και απαιτείται πιο εμπεριστατωμένη αξιολόγηση της κατάστασης του αιτούντος. Ως εκ τούτου, προστίθεται ένας νέος λόγος που ευνοεί την επιτάχυνση, ο οποίος βασίζεται σε πιο αντικειμενικά και εύχρηστα κριτήρια, σύμφωνα με τα οποία το κράτος μέλος επιταχύνει την εξέταση των αιτήσεων που υποβάλλονται από αιτούντες προερχόμενους από τρίτες χώρες για τις οποίες το μερίδιο των θετικών αποφάσεων ασύλου επί του συνολικού αριθμού των αποφάσεων ασύλου είναι κάτω του 20 %, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα ετήσια στοιχεία της Eurostat σε επίπεδο Ένωσης. Το ποσοστό αυτό δικαιολογείται λόγω της σημαντικής αύξησης στον αριθμό των αιτήσεων που υποβάλλονται από αιτούντες προερχόμενους από χώρες με χαμηλό ποσοστό αναγνώρισης, χαμηλότερο από 20 %, και, ως εκ τούτου, λόγω της ανάγκης να θεσπιστούν αποτελεσματικές διαδικασίες για τη διεκπεραίωση των εν λόγω αιτήσεων, οι οποίες είναι πιθανόν να είναι αβάσιμες.
- Σύμφωνα με το νέο άρθρο 41 παράγραφος 7, κατά την εφαρμογή της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να διενεργούν τη διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους για την εξέταση της αίτησης.
- Το νέο άρθρο 41 παράγραφος 6 διευκρινίζει ότι οι αιτούντες που υπόκεινται στη διαδικασία ασύλου στα σύνορα δεν επιτρέπεται να εισέλθουν στο έδαφος του κράτους μέλους.
- **Υποχρέωση των κρατών μελών να εφαρμόζουν τη διαδικασία ασύλου στα σύνορα σε ορισμένες περιπτώσεις:** Το νέο άρθρο 41 παράγραφος 3 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν τη διαδικασία στα σύνορα σε περιπτώσεις παράτυπης άφιξης στα εξωτερικά σύνορα ή μετά την αποβίβαση έπειτα από επιχείρηση έρευνας και διάσωσης και εφόσον συντρέχει ένας από τους ακόλουθους λόγους: 1, ο αιτών συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη 2, ο αιτών παραπλάνησε τις αρχές παρουσιάζοντας ψευδές πληροφορίες ή πλαστά έγγραφα ή

αποκρύπτοντας σχετικές πληροφορίες ή έγγραφα σε σχέση με την ταυτότητα ή την ιθαγένειά του, που θα μπορούσαν να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην απόφαση 3, ο αιτών προέρχεται από τρίτη χώρα για την οποία το ποσοστό των θετικών αποφάσεων ασύλου επί του συνολικού αριθμού των αποφάσεων ασύλου είναι κάτω του 20 %.

- **Εξαιρέσεις από την υποχρέωση διεξαγωγής της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα:** Σύμφωνα με τη συνδυασμένη ερμηνεία του νέου άρθρου 41 παράγραφοι 3 και 5, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι και οι ανήλικοι κάτω των 12 ετών και τα μέλη της οικογένειάς τους υπόκεινται στη διαδικασία στα σύνορα μόνο σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι συνιστούν κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη του κράτους μέλους. Το νέο άρθρο 41 παράγραφος 4 επιτρέπει επίσης στα κράτη μέλη να μην υποχρεούνται κατ' εξαίρεση να εφαρμόζουν τη διαδικασία ασύλου στα σύνορα σε περιπτώσεις στις οποίες είναι εξ αρχής απίθανο η επανεισδοχή των προσώπων να είναι επιτυχής, σε περίπτωση αρνητικής απόφασης σχετικά με την αίτηση ασύλου τους. Η εξαίρεση θα ισχύει για υπηκόους τρίτων χωρών για τις οποίες το εν λόγω κράτος μέλος έχει υποβάλει κοινοποίηση στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 25α παράγραφος 3 του κώδικα θεωρήσεων. Η εν λόγω κοινοποίηση μπορεί να υποβληθεί όταν το κράτος μέλος αντιμετωπίζει ουσιαστικά και επίμονα πρακτικά προβλήματα στο πλαίσιο της συνεργασίας του με την εν λόγω τρίτη χώρα για την επανεισδοχή παράτυπων μεταναστών. Το άρθρο 41 παράγραφος 4 προσδιορίζει περαιτέρω τις περιπτώσεις και τις εφαρμοστέες διαδικασίες για τις περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να συνεχίσουν να εφαρμόζουν την εν λόγω εξαίρεση ή όταν παύουν να το πράττουν και, ως εκ τούτου, εφαρμόζουν τη διαδικασία στα σύνορα στους υπηκόους της οικείας τρίτης χώρας.
- **Διάρκεια της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα:** Το νέο άρθρο 41 παράγραφος 11 ορίζει ότι η διαδικασία στα σύνορα έχει μέγιστη διάρκεια 12 εβδομάδων από την αρχική καταχώριση της αίτησης. Κατά παρέκκλιση από τη συνήθη προθεσμία των 10 ημερών για την υποβολή της αίτησης, η αίτηση υποβάλλεται το αργότερο πέντε ημέρες μετά την εν λόγω καταχώριση ή, σε περίπτωση που ο αιτών έχει μετεγκατασταθεί σύμφωνα με το άρθρο [x] του κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης, πέντε ημέρες από την παρουσίαση του αιτούντος στις αρμόδιες αρχές του υπεύθυνου κράτους μέλους (νέο άρθρο 41 παράγραφος 10). Η παρέκκλιση αυτή δικαιολογείται από το γεγονός ότι στις περιπτώσεις αυτές ο αιτών δεν έχει λάβει άδεια εισόδου στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους, και δεν θα πρέπει, εξαιτίας της καθυστερημένης υποβολής της αίτησης, να καθυστερεί η διαδικασία στα σύνορα και η αντίστοιχη προθεσμία των 12 εβδομάδων.
- **Εγγυήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα:** Το νέο άρθρο 41 παράγραφοι 5 και 9 προσδιορίζει τις περιπτώσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται η διαδικασία ασύλου στα σύνορα. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι και οι οικογένειες με παιδιά ηλικίας κάτω των 12 ετών μπορούν να υπόκεινται σε διαδικασία στα σύνορα μόνο για λόγους που συνδέονται με την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, δηλαδή όταν ο ασυνόδευτος ανήλικος, ή, στην περίπτωση των οικογενειών, οποιοδήποτε μέλος της οικογένειας, θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη του κράτους μέλους ή έχει απελαθεί διά της βίας για σοβαρούς λόγους δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Σύμφωνα με το νέο άρθρο 41 παράγραφος 9, τα κράτη μέλη δεν εφαρμόζουν ή παύουν να εφαρμόζουν τη διαδικασία στα σύνορα σε ορισμένες περιπτώσεις, μεταξύ άλλων όταν οι λόγοι για την εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα δεν πληρούνται ή δεν πληρούνται πλέον, όταν δεν μπορεί να παρασχεθεί η αναγκαία υποστήριξη σε αιτούντες με ειδικές διαδικαστικές ανάγκες, όταν υπάρχουν ιατρικοί λόγοι για τη μη

εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα και όταν δεν μπορούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις κράτησης σύμφωνα με την οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής και η διαδικασία στα σύνορα δεν μπορεί να εφαρμοστεί χωρίς κράτηση. Σε περίπτωση που η διαδικασία στα σύνορα δεν εφαρμόζεται ή δεν εφαρμόζεται πλέον, χορηγείται στον αιτούντα άδεια εισόδου στο έδαφος του κράτους μέλους και η αίτησή του εξετάζεται στο πλαίσιο της εφαρμοστέας διαδικασίας ασύλου (συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της ταχείας διαδικασίας).

- **Τόπος των αιτούντων που υπόκεινται στη διαδικασία ασύλου στα σύνορα:** Το νέο άρθρο 41 παράγραφος 15 καθιστά δυνατή τη στέγαση των αιτούντων που υπόκεινται στη διαδικασία στα σύνορα όχι μόνο σε σημεία στα εξωτερικά σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης αλλά και κοντά σε τέτοιες τοποθεσίες.
- Ωστόσο, τα κράτη μέλη δεν χρειάζεται να προβλέπουν τις αναγκαίες εγκαταστάσεις για την εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα σε κάθε συνοριακό σημείο διέλευσης ή σε κάθε τμήμα των εξωτερικών συνόρων όπου μπορεί να συλλαμβάνονται ή να αποβιβάζονται μετανάστες. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν τους τόπους όπου θα δημιουργήσουν τις αναγκαίες για τον σκοπό αυτό εγκαταστάσεις οπουδήποτε στα εξωτερικά σύνορα ή κοντά στα εξωτερικά σύνορα και να μεταφέρουν τους αιτούντες που καλύπτονται από τη διαδικασία στα σύνορα στους τόπους αυτούς, ανεξάρτητα από τον τόπο όπου υποβλήθηκε αρχικά η αίτηση ασύλου. Ωστόσο, για να αποφευχθούν οι υπερβολικά πολλές και εξαιρετικά χρονοβόρες μεταφορές αιτούντων για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να στοχεύουν στη δημιουργία των αναγκαίων εγκαταστάσεων στον τόπο όπου αναμένουν ότι θα λαμβάνουν τις περισσότερες αιτήσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας στα σύνορα.
- Σε περίπτωση υπέρβασης της επιχειρησιακής ικανότητας των εν λόγω τόπων με σκοπό την επεξεργασία των αιτήσεων προσώπων στα οποία εφαρμόζεται η διαδικασία στα σύνορα, τα κράτη μέλη μπορούν, σε προσωρινή βάση και για το συντομότερο αναγκαίο χρονικό διάστημα, να στεγάσουν αιτούντες σε άλλους τόπους εντός του εδάφους του κράτους μέλους. Η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο σε περίπτωση προσωρινής υπέρβασης της επιχειρησιακής ικανότητας στους εν λόγω τόπους, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να στοχεύουν στην παροχή επαρκούς χωρητικότητας στους εν λόγω τόπους, λαμβανομένου υπόψη του αναμενόμενου φόρτου των αιτήσεων.
- **Μια νέα διαδικασία στα σύνορα για τη διεκπεραίωση των επιστροφών:** Το νέο άρθρο 41α θεσπίζει μια διαδικασία στα σύνορα για τη διεκπεραίωση των επιστροφών, η οποία αντικαθιστά τη διαδικασία επιστροφής στα σύνορα που περιλαμβάνεται στην πρόταση του 2018 για αναδιατύπωση της οδηγίας για την επιστροφή. Η διαδικασία στα σύνορα για τη διεκπεραίωση των επιστροφών ισχύει για αιτούντες, υπηκόους τρίτων χωρών ή απάτριδες των οποίων οι αιτήσεις απορρίφθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα. Τα πρόσωπα που υπόκεινται σ' αυτή τη διαδικασία δεν επιτρέπεται να εισέρχονται στο έδαφος του κράτους μέλους και θα πρέπει να παραμένουν στα εξωτερικά σύνορα, ή πλησίον αυτών, ή σε ζώνες διέλευσης· ωστόσο, όταν τα κράτη μέλη δεν είναι σε θέση να στεγάζουν τα πρόσωπα αυτά στους προαναφερθέντες τόπους, μπορούν να χρησιμοποιούν άλλες τοποθεσίες εντός του εδάφους τους. Στους υπηκόους τρίτων χωρών και στους απάτριδες που υπόκεινται στη διαδικασία μπορεί να χορηγηθεί προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης που δεν υπερβαίνει τις 15 ημέρες, με την επιφύλαξη της δυνατότητας οικειοθελούς συμμόρφωσης ανά πάσα στιγμή με την υποχρέωση επιστροφής με σημείο αναχώρησης παραμεθόρια περιοχή ή ζώνη

διέλευσης. Με τον τρόπο αυτό, θα μπορούσε να μειωθεί ο κίνδυνος της μη επιτρεπόμενης εισόδου και μετακίνησης παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών που υπόκεινται στη διαδικασία στα σύνορα για τη διεκπεραίωση της επιστροφής, χωρίς να παρεμποδίζεται η δυνατότητά τους να επιστρέψουν οικειοθελώς και, εφόσον το επιτρέπει η εθνική νομοθεσία, να λαμβάνουν υλικοτεχνική, οικονομική ή άλλη βοήθεια. Η διαδικασία στα σύνορα για τη διεκπεραίωση της επιστροφής δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 12 εβδομάδες, αρχής γενομένης από τη στιγμή που το συγκεκριμένο πρόσωπο δεν έχει πλέον δικαίωμα παραμονής και δεν του επιτρέπεται πλέον να παραμείνει, δηλαδή όταν δικαστήριο έχει απορρίψει το αίτημα του αιτούντος να του χορηγηθεί το δικαίωμα παραμονής. Η περίοδος αυτή προστίθεται σε εκείνη που προβλέπεται για τη διαδικασία στα σύνορα για την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ή μέρους αυτής, προκειμένου να διευκολυνθεί και να εξασφαλιστεί η επιστροφή, οι παρανόμως διαμένοντες υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να τεθούν υπό κράτηση σε μεμονωμένες περιπτώσεις· θα ισχύουν οι δικονομικές εγγυήσεις και οι εγγυήσεις εν γένει που ορίζονται στην οδηγία για την επιστροφή. Υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι είχαν ήδη τεθεί υπό κράτηση (με όλες τις εφαρμοστέες εγγυήσεις που προβλέπονται στην οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής) κατά την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα μπορούν να τεθούν υπό κράτηση, ούτως ώστε να αποτραπεί η μη επιτρεπόμενη είσοδος και να πραγματοποιηθεί η επιστροφή. Σε άλλες περιπτώσεις, και ιδίως όταν οι υπήκοοι τρίτων χωρών δεν τέθηκαν υπό κράτηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα, η κράτηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί, εντός της ίδιας μέγιστης διάρκειας, εάν πληρούνται οι λόγοι κράτησης που ορίζονται στην αναδιατυπωμένη οδηγία για την επιστροφή (υπάρχει κίνδυνος διαφυγής, το συγκεκριμένο πρόσωπο αποφεύγει ή παρεμποδίζει την προετοιμασία της επιστροφής ή τη διαδικασία απομάκρυνσης, ή το πρόσωπο αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια). Ωστόσο, η μέγιστη περίοδος κράτησης που ορίζεται στο άρθρο 15 παράγραφοι 5 και 6 της οδηγίας για την επιστροφή (περίοδος 6 μηνών κατ' ανώτατο όριο, η οποία μπορεί να παραταθεί σε ορισμένες περιπτώσεις για πρόσθετη περίοδο έως 12 μηνών) παραμένει αμετάβλητη και, ως εκ τούτου, η περίοδος κράτησης που μπορεί να πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στα σύνορα για τη διεκπεραίωση της επιστροφής περιλαμβάνεται εντός της εν λόγω προθεσμίας.

- **Περάτωση της διαδικασίας στα σύνορα και δικαίωμα εισόδου στο έδαφος του κράτους μέλους:** Όταν η διαδικασία ασύλου βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη κατά τη λήξη της προθεσμίας για την ολοκλήρωση της διαδικασίας στα σύνορα, ο αιτών επιτρέπεται να εισέλθει στο έδαφος του κράτους μέλους για την ολοκλήρωση της διαδικασίας ασύλου. Η είσοδος δεν επιτρέπεται όταν ο αιτών δεν έχει πλέον δικαίωμα παραμονής και δεν του επιτρέπεται να παραμείνει. Σε περίπτωση που έχει ήδη εκδοθεί απόφαση επιστροφής, ο αιτών υπόκειται στη διαδικασία επιστροφής στα σύνορα, η οποία δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από 12 εβδομάδες· μετά τη λήξη της περιόδου αυτής, ο παρανόμως διαμένων υπήκοος τρίτης χώρας θα υπόκειται στη διαδικασία επιστροφής που θεσπίζει η οδηγία για την επιστροφή.
- **Δυνατότητα μεταφοράς της διαδικασίας στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή:** Η διαδικασία στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή μπορεί να εφαρμοστεί σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση ασύλου. Σύμφωνα με το νέο άρθρο 41 παράγραφος 8, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα στο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση, το κράτος μέλος στο οποίο μετεγκαταστάθηκε ο αιτών

σύμφωνα με το άρθρο [x] του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. XXX/XXX [κανονισμός για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης] μπορεί να εφαρμόζει τις διαδικασίες στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή. Οι διαδικασίες στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή μπορούν επίσης να εφαρμόζονται από το κράτος μέλος μετεγκατάστασης όταν μια αίτηση διεθνούς προστασίας υποβάλλεται μόνο στο εν λόγω κράτος μέλος κατόπιν μετεγκατάστασης [νέο άρθρο 41 παράγραφος 1 στοιχείο δ)].

Συνοπτικά, θα πρέπει να εφαρμόζεται διαδικασία ασύλου στα σύνορα για αιτήσεις ασύλου που είναι σαφώς καταχρηστικές ή σε περίπτωση που ο αιτών συνιστά απειλή για την ασφάλεια ή σε περίπτωση που είναι απίθανο να χρήζει διεθνούς προστασίας λόγω του ποσοστού αναγνώρισης της ιθαγένειάς του. Επιπλέον, τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν να χρησιμοποιήσουν διαδικασία ασύλου στα σύνορα με βάση το παραδεκτό της αίτησης ή την ουσία της αίτησης, όταν η αίτηση θα πρέπει να εξετάζεται με ταχεία διαδικασία. Τέλος, σε περιπτώσεις στις οποίες είναι εξ αρχής απίθανο να είναι επιτυχής η επανεισδοχή των εν λόγω προσώπων, σε περίπτωση αρνητικής απόφασης σχετικά με την αίτηση ασύλου τους, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν τη διαδικασία ασύλου στα σύνορα, αλλά αντ' αυτού να χρησιμοποιήσουν τη συνήθη διαδικασία ασύλου. Η συνήθης διαδικασία ασύλου θα εφαρμόζεται σε όλες τις άλλες αιτήσεις ασύλου. Τα ασυνόδευτα παιδιά και τα παιδιά ηλικίας κάτω των 12 ετών μαζί με τα μέλη της οικογένειάς τους θα πρέπει να εξαιρούνται από τη διαδικασία στα σύνορα, εκτός εάν υπάρχουν λόγοι ασφάλειας.

3. Σφαιρική διαδικασία ασύλου και επιστροφής

Πρέπει επίσης να θεσπιστεί απρόσκοπτη διασύνδεση όλων των σταδίων της διαδικασίας μετανάστευσης για τους μετανάστες που έχουν παρακάμψει τον έλεγχο διαλογής ή έχουν λάβει άδεια εισόδου στο έδαφος του κράτους μέλους ώστε να διεκπεραιωθούν οι αιτήσεις ασύλου τους στο πλαίσιο της συνήθους διαδικασίας ασύλου. Για τον σκοπό αυτό, είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθούν στοχευμένες αλλαγές στην πρόταση που υπέβαλε η Επιτροπή το 2016, ώστε να αποτρέπεται η καθυστέρηση των διαδικασιών από τους μετανάστες με μοναδικό σκοπό την αποτροπή της απομάκρυνσής τους από την Ένωση και την κατάχρηση του συστήματος ασύλου. Αυτό αφορά ιδίως την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας προσφυγής, ειδικότερα σε σχέση με τη διαδικασία στα σύνορα, και το σχετικό δικαίωμα παραμονής (ανασταλτικό αποτέλεσμα) του αιτούντος, κυρίως σε σχέση με μεταγενέστερες αιτήσεις, ζήτημα που έθεσαν ορισμένα κράτη μέλη κατά τις διαβουλεύσεις για το νέο σύμφωνο.

- **Εξορθολογισμός των διαδικασιών ασύλου και επιστροφής, συμπεριλαμβανομένων των προσφυγών**
- Το νέο άρθρο 35α απαιτεί από τα κράτη μέλη να εκδίδουν τις αποφάσεις ασύλου και επιστροφής στην ίδια πράξη ή, εάν πρόκειται για χωριστές πράξεις, ταυτόχρονα και μαζί. Το νέο άρθρο 53 παράγραφος 1 εξορθολογίζει τις διαδικασίες προσφυγής σε θέματα ασύλου και επιστροφής διασφαλίζοντας το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής τόσο για τις αποφάσεις ασύλου όσο και για τις αποφάσεις επιστροφής ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου και στο πλαίσιο των ίδιων δικαστικών διαδικασιών και εντός των ίδιων προθεσμιών. Οι κανόνες αυτοί διασφαλίζουν ότι η διαδικασία επιστροφής δεν καθυστερεί άσκοπα και μειώνουν τον κίνδυνο ο αιτών άσυλο του οποίου η αίτηση έχει απορριφθεί να διαφύγει ή να παρεμποδίσει την απομάκρυνσή του, διασφαλίζοντας παράλληλα τον σεβασμό του θεμελιώδους δικαιώματος πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου.
 - Η Επιτροπή, στην πρόταση του 2016, πρότεινε τα κράτη μέλη να μπορούν να προβλέπουν εξαίρεση από το δικαίωμα παραμονής στο έδαφός τους σε

περίπτωση μεταγενέστερων αιτήσεων, όταν μια μεταγενέστερη αίτηση έχει απορριφθεί από την αποφαινόμενη αρχή ως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη ή σε περίπτωση δεύτερης μεταγενέστερης αίτησης. Η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη, θεωρεί ότι υπάρχει περιθώριο να προβλεφθούν περαιτέρω εξαιρέσεις από το δικαίωμα παραμονής σε περίπτωση μεταγενέστερων αιτήσεων, υπό την προϋπόθεση ότι οι εξαιρέσεις αυτές διατυπώνονται προσεκτικά. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το νέο άρθρο 43 παράγραφος 1 στοιχείο α), ο αιτών που υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση δεν θα πρέπει να επιτρέπεται να παραμείνει εν αναμονή της οριστικοποίησης της απόφασης με την οποία η αίτηση κηρύσσεται απαράδεκτη, όταν πληρούνται οι ακόλουθες σωρευτικές προϋποθέσεις: επίκειται η απομάκρυνση· πρέπει να είναι σαφές ότι η αίτηση υποβάλλεται με μοναδικό σκοπό την καθυστέρηση ή την παρεμπόδιση της απομάκρυνσης· και πρέπει να καθίσταται αμέσως σαφές στην αποφαινόμενη αρχή ότι δεν έχουν υποβληθεί νέα στοιχεία· δεν υπάρχει κίνδυνος επαναπροώθησης· και η μεταγενέστερη αίτηση υποβλήθηκε εντός ενός έτους από την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής επί της αρχικής αίτησης. Τα κράτη μέλη, προκειμένου να είναι σε θέση να εφαρμόσουν αυτόν τον κανόνα, θα πρέπει να οργανώσουν τις διαδικασίες κατά τρόπο ώστε η αποφαινόμενη αρχή να μπορεί να λάβει μια τέτοια απόφαση, αξιολογώντας, το ταχύτερο δυνατόν μετά την υποβολή της μεταγενέστερης αίτησης, κατά πόσον όλα αυτά τα κριτήρια πληρούνται, καθώς, διαφορετικά, θα εφαρμόζεται ο βασικός κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο ο αιτών έχει το δικαίωμα να παραμείνει κατά την εξέταση της μεταγενέστερης αίτησης.

- Για λόγους σαφήνειας, τα άρθρα 53 και 54 περιλαμβάνονται στο σύνολό τους στην παρούσα πρόταση. Δεν προτείνονται σημαντικές αλλαγές στην πρόταση του 2016 όσον αφορά τις διατάξεις που αφορούν τη βασική αρχή της πραγματικής προσφυγής, της διερμηνείας και της μετάφρασης στο στάδιο της προσφυγής, καθώς και τη διαδικασία που αφορά τη χορήγηση δικαιώματος παραμονής.
- Το νέο άρθρο 53 παράγραφος 2 διατηρεί τη δυνατότητα, η οποία υφίσταται σήμερα, σύμφωνα με την οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου, να θεωρείται απαράδεκτη προσφυγή κατά απόφασης που απορρίπτει αίτηση ως αβάσιμη σε σχέση με το καθεστώς πρόσφυγα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, όταν το καθεστώς επικουρικής προστασίας που χορηγείται από το κράτος μέλος παρέχει τα ίδια δικαιώματα και ευεργετήματα μ' αυτά που παρέχει το καθεστώς του πρόσφυγα δυνάμει του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου.
- Το νέο άρθρο 53 παράγραφος 7 προβλέπει ελάχιστο και μέγιστο χρονοδιάγραμμα για την άσκηση προσφυγής πρώτου βαθμού από τους αιτούντες, αντί για τον καθορισμό ακριβών προθεσμιών, όπως προτάθηκε το 2016, ώστε να εξασφαλίζεται ένα ορισμένο επίπεδο εναρμόνισης, με παράλληλη συνεκτίμηση των απόψεων των κρατών μελών, όπως αυτές εκφράστηκαν στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων επί της πρότασης του 2016. Για τον σκοπό αυτό, πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ, αφενός, των αποφάσεων που λαμβάνονται στο πλαίσιο ταχείας διαδικασίας ή διαδικασίας στα σύνορα, για τις οποίες οι προθεσμίες για την άσκηση προσφυγής μπορεί να είναι συντομότερες, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις μεταγενέστερες αιτήσεις, και, αφετέρου, άλλων αποφάσεων.
- Σύμφωνα με το νέο άρθρο 53 παράγραφος 9, τα κράτη μέλη δεν παρέχουν τη δυνατότητα στους αιτούντες να ασκήσουν, κατά απόφασης που λαμβάνεται

στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα, περαιτέρω προσφυγή κατά απόφασης επί της πρώτης προσφυγής.

- Το νέο άρθρο 54 παράγραφος 1 διευκρινίζει ότι όλα τα έννομα αποτελέσματα απόφασης επιστροφής που εκδίδεται μαζί με απόφαση για απόρριψη αίτησης διεθνούς προστασίας αναστέλλονται για όσο διάστημα ο αιτών έχει δικαίωμα παραμονής ή του επιτρέπεται να παραμείνει σύμφωνα με τον κανονισμό. Αυτό συνάδει με την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-181/16, Gnandi, με την οποία διευκρινίζεται ότι τα έννομα αποτελέσματα απόφασης επιστροφής πρέπει να αναστέλλονται όταν εκκρεμεί προσφυγή κατά της απόρριψης αίτησης διεθνούς προστασίας και εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει δικαίωμα παραμονής σύμφωνα με τον κανονισμό για τη διαδικασία ασύλου.
- Το νέο άρθρο 54 παράγραφος 3 επεκτείνει τις περιπτώσεις στις οποίες ο αιτών δεν έχει αυτόματο δικαίωμα παραμονής με σκοπό την άσκηση προσφυγής, ώστε να συμπεριλάβει επίσης αποφάσεις απόρριψης μεταγενέστερων αιτήσεων, αποφάσεις ανάκλησης διεθνούς προστασίας στις συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες ισχύει λόγος αποκλεισμού ή στις οποίες ο δικαιούχος θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για την ασφάλεια κράτους μέλους ή έχει καταδικαστεί για ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα.
- Για τις προαναφερθείσες περιπτώσεις, η πρόταση διατηρεί τη γενική αρχή σύμφωνα με την οποία οι αιτούντες έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν στο έδαφος των κρατών μελών έως ότου λήξει η προθεσμία για να αιτηθούν ενώπιον δικαστηρίου να παραμείνουν και, εάν ο αιτών έχει υποβάλει τέτοιο αίτημα, εν αναμονή της απόφασης του δικαστηρίου σχετικά με το κατά πόσον επιτρέπεται ή όχι η παραμονή του αιτούντος. Ωστόσο, κατ' εξαίρεση, το νέο άρθρο 54 παράγραφος 7 προβλέπει τη δυνατότητα μη χορήγησης του εν λόγω δικαιώματος παραμονής σε περίπτωση προσφυγής κατά απόφασης απόρριψης μεταγενέστερης αίτησης, με την επιφύλαξη της τήρησης της αρχής της μη επαναπροώθησης. Σ' αυτές τις περιπτώσεις, οι αιτήσεις του αιτούντος έχουν ήδη αξιολογηθεί επί της ουσίας τουλάχιστον τρεις φορές —η αρχική αίτηση έχει αξιολογηθεί από την αποφαινόμενη αρχή, έχει ακολουθήσει τουλάχιστον ένα επίπεδο προσφυγής και έχει πραγματοποιηθεί ακόμη μία αξιολόγηση επί της ουσίας της μεταγενέστερης αίτησής του. Ως εκ τούτου, υπό αυτές τις περιστάσεις, είναι αναλογικό να επιτρέπεται η άμεση εκτέλεση της απόφασης επιστροφής. Ωστόσο, η δυνατότητα αυτή θα πρέπει να παρέχεται μόνο υπό τους ίδιους όρους με εκείνους του άρθρου 43 (βλ. ανωτέρω), με εξαίρεση τον κανόνα του ενός έτους, δεδομένου ότι, σε κάθε περίπτωση, η προσφυγή κατά της απόφασης επί της μεταγενέστερης αίτησης πρέπει να ασκηθεί εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην απόφαση αυτή.

— **Μεταγενέστερες αιτήσεις:** Προκειμένου να αποθαρρυνθούν οι καταχρηστικές αιτήσεις ή οι μεταγενέστερες αιτήσεις της τελευταίας στιγμής, προτείνονται αυστηρότεροι κανόνες για τις περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν στους αιτούντες να παραμείνουν σε περίπτωση μεταγενέστερων αιτήσεων.

- Από κοινού, οι κανόνες που εξηγούνται ανωτέρω σημαίνουν ότι για τις μεταγενέστερες αιτήσεις θα ισχύουν τα ακόλουθα:

- Η μεταγενέστερη αίτηση έχει, κατά γενικό κανόνα, αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα στο διοικητικό στάδιο.
- Κατ' εξαίρεση, μια μεταγενέστερη αίτηση δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα στο διοικητικό στάδιο, εάν υποβάλλεται κατά τα τελευταία στάδια της διαδικασίας επιστροφής με σκοπό την παρεμπόδιση της απομάκρυνσης και καθίσταται αμέσως σαφές ότι δεν έχουν υποβληθεί νέα στοιχεία. Η εξαίρεση αυτή ισχύει μόνο εντός ενός έτους από τη στιγμή που λαμβάνεται απόφαση σχετικά με την πρώτη αίτηση.
- Ενδεχόμενη προσφυγή κατά μεταγενέστερης αίτησης δεν έχει αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα, αλλά μπορεί αυτό να ζητηθεί από τον αιτούντα, και ενόσω η αίτηση αυτή εκκρεμεί ενώπιον του δικαστηρίου, ο αιτών έχει το δικαίωμα να παραμείνει.
- Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από τον κανόνα αυτό και να προβλέπουν ότι δεν υπάρχει ανασταλτικό αποτέλεσμα στο στάδιο της προσφυγής, και ο αιτών δεν έχει δικαίωμα παραμονής εν αναμονή της αίτησης χορήγησης του εν λόγω δικαιώματος, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, όπως εξηγείται ανωτέρω.
- Μια δεύτερη, ή μεταγενέστερη, προσφυγή σε μεταγενέστερη αίτηση δεν έχει αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Τροποποιημένη πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την
κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ**

Η πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ [COM (2016) 467 final] τροποποιείται ως εξής:

(1) Η πρώτη αιτιολογική αναφορά αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 78 παράγραφος 2 σημείο δ) και άρθρο 79 παράγραφος 2 στοιχείο γ),

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(2) Η αιτιολογική σκέψη 31 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«(31) Η απόφαση σχετικά με την αίτηση του αιτούντος θα πρέπει να εκδίδεται γραπτώς, ούτως ώστε να διασφαλίζονται τα δικαιώματά του. Όταν η απόφαση δεν χορηγεί διεθνή προστασία, θα πρέπει να παρέχονται στον αιτούντα πραγματικοί και νομικοί λόγοι, πληροφορίες σχετικά με τις συνέπειες της απόφασης και οι τρόποι αμφισβήτησής της.

(31α) Προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών και να μειωθούν ο κίνδυνος διαφυγής και η πιθανότητα μη επιτρεπόμενων μετακινήσεων, δεν θα πρέπει να υπάρχουν διαδικαστικά κενά μεταξύ της έκδοσης αρνητικής απόφασης σχετικά με αίτηση διεθνούς προστασίας και απόφασης επιστροφής. Θα πρέπει να εκδίδεται αμέσως απόφαση επιστροφής για τους αιτούντες των οποίων οι αιτήσεις απορρίπτονται. Με την επιφύλαξη του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής, η απόφαση επιστροφής θα πρέπει είτε να αποτελεί μέρος της αρνητικής απόφασης επί αίτησης διεθνούς προστασίας είτε, εάν πρόκειται για χωριστή πράξη, να εκδίδεται ταυτόχρονα και μαζί με την αρνητική απόφαση.»

(3) Μετά την αιτιολογική σκέψη 39 προστίθεται η ακόλουθη αιτιολογική σκέψη:

«(39α) Για να επιτυγχάνονται ταχείες και δίκαιες διαδικασίες για όλους τους αιτούντες, και να διασφαλίζεται παράλληλα ότι η παραμονή των αιτούντων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία στην Ένωση δεν παρατείνεται αδικαιολόγητα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών και απαλλάσσονται από την υποχρέωση να διαθέτουν θεώρηση σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1806, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιταχύνουν την εξέταση των αιτήσεων αιτούντων που είναι υπήκοοι ή, στην περίπτωση απάτριδων, είχαν προηγουμένως τη

συνήθη διαμονή τους σε τρίτη χώρα για την οποία το ποσοστό των αποφάσεων χορήγησης διεθνούς προστασίας είναι χαμηλότερο από το 20 % επί του συνολικού αριθμού αποφάσεων για την εν λόγω τρίτη χώρα. Όταν έχει επέλθει σημαντική αλλαγή στην οικεία τρίτη χώρα μετά τη δημοσίευση των σχετικών στοιχείων της Eurostat και λαμβανομένου υπόψη του καθοδηγητικού σημειώματος σύμφωνα με το άρθρο 10 του κανονισμού XX/XX σχετικά με τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, ή όταν ο αιτών ανήκει σε συγκεκριμένη κατηγορία προσώπων για τα οποία το χαμηλό ποσοστό αναγνώρισης δεν μπορεί να θεωρηθεί αντιπροσωπευτικό των αναγκών προστασίας τους λόγω ειδικού λόγου δίωξης, η εξέταση της αίτησης δεν θα πρέπει να επιταχύνεται. Οι περιπτώσεις στις οποίες μια τρίτη χώρα μπορεί να θεωρηθεί ασφαλής χώρα καταγωγής ή ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν ως χωριστός λόγος για την ταχεία διαδικασία εξέτασης ή την διαδικασία अपараδεκτου αντίστοιχα.

(4) Η αιτιολογική σκέψη 40 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«(40) Πολλές αιτήσεις διεθνούς προστασίας υποβάλλονται στα εξωτερικά σύνορα ή σε ζώνη διέλευσης κράτους μέλους, συχνά από πρόσωπα που συλλαμβάνονται λόγω παράνομης διέλευσης των εξωτερικών συνόρων ή αποβιβάζονται έπειτα από επιχείρηση έρευνας και διάσωσης. Για τη διενέργεια ελέγχων ταυτοποίησης, ασφάλειας και υγείας στα εξωτερικά σύνορα και τη διοχέτευση των οικείων υπηκόων τρίτων χωρών και απάτριδων στις σχετικές διαδικασίες, είναι απαραίτητος ο έλεγχος διαλογής. Θα πρέπει να υπάρχουν απρόσκοπτες και αποτελεσματικές διασυνδέσεις όλων των σταδίων των σχετικών διαδικασιών για όλες τις παράτυπες αφίξεις. Μετά τον έλεγχο διαλογής, οι υπήκοοι τρίτων χωρών και οι απάτριδες θα πρέπει να παραπέμπονται στην κατάλληλη διαδικασία ασύλου ή επιστροφής, ή να τους απαγορεύεται η είσοδος. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να θεσπιστεί μια φάση πριν από την είσοδο, η οποία θα περιλαμβάνει έλεγχο διαλογής και διαδικασίες στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή.»

(5) Μετά την αιτιολογική σκέψη 40 προστίθενται οι ακόλουθες αιτιολογικές σκέψεις:

«(40α) Σκοπός της διαδικασίας στα σύνορα για το άσυλο και την επιστροφή θα πρέπει να είναι η ταχεία αξιολόγηση στα εξωτερικά σύνορα του κατά πόσον οι αιτήσεις είναι αβάσιμες ή απараδεκτες και η ταχεία επιστροφή όσων δεν έχουν δικαίωμα παραμονής, με παράλληλη διασφάλιση ότι όσοι έχουν υποβάλει αιτήσεις που περιέχουν βάσιμους ισχυρισμούς διοχετεύονται στην τακτική διαδικασία και τους παρέχεται ταχεία πρόσβαση σε διεθνή προστασία. Συνεπώς, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να απαιτούν από τους αιτούντες διεθνή προστασία να παραμένουν στα εξωτερικά σύνορα ή σε ζώνη διέλευσης, ούτως ώστε να αξιολογείται το παραδεκτό των αιτήσεων. Σε σαφώς καθορισμένες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να προβλέπουν την εξέταση της ουσίας μιας αίτησης και, σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, την επιστροφή των οικείων υπηκόων τρίτων χωρών και απάτριδων στα εξωτερικά σύνορα.

(40β) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιολογούν τις αιτήσεις στο πλαίσιο διαδικασίας στα σύνορα όταν ο αιτών συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, όταν ο αιτών έχει παραπλανήσει τις αρχές με την υποβολή ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα ή την ιθαγένειά του, στοιχεία τα οποία θα μπορούσαν να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην απόφαση, και όταν είναι πιθανό η αίτηση να είναι αβάσιμη επειδή ο αιτών έχει υπηκοότητα για την οποία οι αποφάσεις χορήγησης διεθνούς προστασίας

είναι χαμηλότερες από το 20 % επί του συνολικού αριθμού των αποφάσεων για την εν λόγω τρίτη χώρα. Σε άλλες περιπτώσεις, όπως όταν ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής ή ασφαλή τρίτη χώρα, η χρήση της διαδικασίας στα σύνορα θα πρέπει να είναι προαιρετική για τα κράτη μέλη.

- (40γ) Κατά την εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι πραγματοποιούνται οι απαραίτητες ρυθμίσεις για την υποδοχή των αιτούντων στα εξωτερικά σύνορα ή κοντά σ' αυτά ή στις ζώνες διέλευσης, σύμφωνα με την οδηγία XXX/XXX/EE [οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής]. Τα κράτη μέλη μπορούν να διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις σε διαφορετικό σημείο στα εξωτερικά σύνορα από εκείνο στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση ασύλου με τη μεταφορά αιτούντων σε συγκεκριμένη τοποθεσία στα εξωτερικά σύνορα του εν λόγω κράτους μέλους ή πλησίον αυτών, εφόσον υπάρχουν κατάλληλες εγκαταστάσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διατηρούν τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίζουν σε ποιες συγκεκριμένες τοποθεσίες στα εξωτερικά σύνορα θα πρέπει να δημιουργηθούν τέτοιες εγκαταστάσεις. Ωστόσο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιδιώκουν να περιορίζεται η ανάγκη μεταφοράς των αιτούντων για τον σκοπό αυτό και, ως εκ τούτου, να στοχεύουν στη δημιουργία τέτοιων εγκαταστάσεων με επαρκή χωρητικότητα στα σημεία συνοριακής διέλευσης, ή σε τμήματα των εξωτερικών συνόρων, όπου υποβάλλεται η πλειονότητα των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, λαμβανομένων επίσης υπόψη του μήκους των εξωτερικών συνόρων και του αριθμού των σημείων συνοριακής διέλευσης ή των ζωνών διέλευσης. Θα πρέπει να κοινοποιούν στην Επιτροπή τις συγκεκριμένες τοποθεσίες στα εξωτερικά σύνορα, τις ζώνες διέλευσης ή κοντά στα εξωτερικά σύνορα όπου θα διεκπεραιώνονται οι διαδικασίες στα σύνορα.

Στις περιπτώσεις που εφαρμόζεται η διαδικασία στα σύνορα και σημειώνεται προσωρινή υπέρβαση της χωρητικότητας των τοποθεσιών στα εξωτερικά σύνορα ή πλησίον αυτών, όπως αυτές έχουν κοινοποιηθεί από το κράτος μέλος, τα κράτη μέλη μπορούν να διεκπεραιώνουν τις αιτήσεις αυτές σε άλλη τοποθεσία εντός του εδάφους τους, για το συντομότερο δυνατό διάστημα.

- (40δ) Σε περίπτωση που η χρήση της διαδικασίας στα σύνορα συνιστά υποχρέωση, τα κράτη μέλη θα πρέπει κατ' εξαίρεση να μην υποχρεούνται να την εφαρμόζουν για την εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας από υπηκόους τρίτης χώρας η οποία δεν συνεργάζεται επαρκώς για την επανεισδοχή, δεδομένου ότι η ταχεία επιστροφή των οικείων προσώπων θα ήταν απίθανη στην περίπτωση αυτή, μετά την απόρριψη των αιτήσεών τους. Ο καθορισμός του κατά πόσον μια τρίτη χώρα συνεργάζεται επαρκώς για την επανεισδοχή θα πρέπει να βασίζεται στις διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 25α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 810/2009.
- (40ε) Η διάρκεια της διαδικασίας στα σύνορα για την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, με παράλληλη εξασφάλιση της πλήρους και δίκαιης εξέτασης των αιτήσεων. Σε κάθε περίπτωση, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις 12 εβδομάδες. Η προθεσμία αυτή θα πρέπει να νοείται ως αυτοτελής προθεσμία για τη διαδικασία ασύλου στα σύνορα, η οποία περιλαμβάνει τόσο την απόφαση σχετικά με την εξέταση της αίτησης όσο και την απόφαση του πρώτου βαθμού προσφυγής, εάν συντρέχει περίπτωση. Εντός της περιόδου αυτής, τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να ορίζουν την προθεσμία στο εθνικό δίκαιο τόσο για το διοικητικό στάδιο όσο και για το στάδιο της προσφυγής, αλλά θα πρέπει να τις καθορίζουν κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι η

διαδικασία εξέτασης ολοκληρώνεται και, στη συνέχεια, κατά περίπτωση, η απόφαση για το πρώτο επίπεδο προσφυγής εκδίδεται εντός της εν λόγω μέγιστης προθεσμίας των 12 εβδομάδων. Μετά την παρέλευση της εν λόγω περιόδου, εάν το κράτος μέλος δεν έχει, ωστόσο, λάβει τις σχετικές αποφάσεις, ο αιτών θα πρέπει κατ' αρχήν να λάβει άδεια εισόδου στο έδαφος του κράτους μέλους. Εντούτοις, η είσοδος στο εν λόγω έδαφος δεν θα πρέπει να επιτρέπεται όταν ο αιτών δεν έχει δικαίωμα παραμονής, όταν δεν έχει ζητήσει να του επιτραπεί να παραμείνει για τους σκοπούς διαδικασίας προσφυγής, ή όταν ένα δικαστήριο έχει αποφασίσει ότι δεν θα πρέπει να του επιτραπεί να παραμείνει εν αναμονή της έκβασης διαδικασίας προσφυγής. Στις περιπτώσεις αυτές, για να εξασφαλιστεί η συνέχεια μεταξύ της διαδικασίας ασύλου και της διαδικασίας επιστροφής, η διαδικασία επιστροφής θα πρέπει επίσης να διεξάγεται στο πλαίσιο διαδικασίας στα σύνορα για περίοδο που δεν υπερβαίνει τις 12 εβδομάδες. Η περίοδος αυτή θα πρέπει να υπολογίζεται από τη στιγμή κατά την οποία ο αιτών, ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο άπατρις δεν έχει πλέον δικαίωμα παραμονής ή δεν επιτρέπεται πλέον να παραμείνει.

- (40στ) Παρότι η διαδικασία στα σύνορα για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας μπορεί να εφαρμόζεται χωρίς προσφυγή σε κράτηση, τα κράτη μέλη θα πρέπει, ωστόσο, να έχουν τη δυνατότητα να εφαρμόζουν τους λόγους κράτησης κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στα σύνορα σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας (ΕΕ) XXX/XXX [για τις συνθήκες υποδοχής] προκειμένου να αποφασίζουν σχετικά με το δικαίωμα του αιτούντος να εισέλθει στο έδαφος του οικείου κράτους μέλους. Εάν γίνεται χρήση της κράτησης κατά τη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι διατάξεις σε σχέση με την κράτηση που προβλέπονται στην οδηγία (ΕΕ) XXX/XXX [για τις συνθήκες υποδοχής], συμπεριλαμβανομένων των εγγυήσεων για τους αιτούντες που τελούν υπό κράτηση και του γεγονότος ότι είναι αναγκαία η ατομική αξιολόγηση κάθε περίπτωσης, του δικαστικού ελέγχου και των συνθηκών κράτησης.
- (40ζ) Όταν μια αίτηση απορρίπτεται στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα, ο αιτών, ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο άπατρις θα πρέπει να υπόκειται αμέσως σε απόφαση επιστροφής ή, όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰, σε άρνηση εισόδου. Για να διασφαλιστεί η ίση μεταχείριση όλων των υπηκόων τρίτων χωρών των οποίων η αίτηση απορρίφθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα, όταν ένα κράτος μέλος έχει αποφασίσει να μην εφαρμόσει τις διατάξεις της οδηγίας XXX/XXX/ΕΕ [οδηγία περί επιστροφής] δυνάμει του άρθρου 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) της εν λόγω οδηγίας και δεν εκδίδει απόφαση επιστροφής για τον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας, η μεταχείριση και το επίπεδο προστασίας του αιτούντος, του υπηκόου τρίτης χώρας ή του απάτριδα θα πρέπει να είναι σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4 της οδηγίας XXX/XXX/ΕΕ [οδηγία περί επιστροφής] και ισοδύναμα μ' αυτά που ισχύουν για τα πρόσωπα που υπόκεινται σε απόφαση επιστροφής.
- (40η) Κατά την εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα για τη διεκπεραίωση της επιστροφής, θα πρέπει να εφαρμόζονται ορισμένες διατάξεις της [αναδιατυπωμένης οδηγίας για την επιστροφή], καθώς αυτές ρυθμίζουν στοιχεία της διαδικασίας επιστροφής που δεν καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό, ειδικότερα εκείνα που

¹⁰

Κανονισμός (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ L 077 της 23.3.2016, σ. 1).

αφορούν τους ορισμούς, τις ευνοϊκότερες διατάξεις, τη μη επαναπροώθηση, τα μείζονα συμφέροντα του παιδιού, την οικογενειακή ζωή και την κατάσταση της υγείας, τον κίνδυνο διαφυγής, την υποχρέωση συνεργασίας, την προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης, την απόφαση επιστροφής, την απομάκρυνση, την αναβολή της απομάκρυνσης, την επιστροφή και την απομάκρυνση ασυνόδευτων ανηλίκων, τις απαγορεύσεις εισόδου, τις διασφαλίσεις εν αναμονή επιστροφής, την κράτηση, τις συνθήκες κράτησης, την κράτηση ανηλίκων και οικογενειών, και τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Για να μειωθεί ο κίνδυνος μη επιτρεπόμενης εισόδου και μετακίνησης παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών που υπόκεινται στη διαδικασία στα σύνορα για τη διεκπεραίωση επιστροφής, μπορεί να χορηγηθεί στους παρανόμως διαμένοντες υπηκόους τρίτων χωρών προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης που δεν υπερβαίνει τις 15 ημέρες, με την επιφύλαξη της δυνατότητας οικειοθελούς συμμόρφωσης με την υποχρέωση επιστροφής ανά πάσα στιγμή.

(40θ) Όταν ένας αιτών, υπήκοος τρίτης χώρας ή άπατρις ο οποίος τέθηκε υπό κράτηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στα σύνορα για την εξέταση της αίτησής του για διεθνή προστασία δεν έχει πλέον δικαίωμα παραμονής και δεν επιτρέπεται να παραμείνει, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να συνεχίσουν την κράτηση με σκοπό την παρεμπόδιση της εισόδου στο έδαφός τους και τη διεκπεραίωση της διαδικασίας επιστροφής, με παράλληλη τήρηση των εγγυήσεων και των προϋποθέσεων σε σχέση με την κράτηση που προβλέπονται στην οδηγία XXX/XXX/ΕΕ [οδηγία για την επιστροφή]. Αιτών, υπήκοος τρίτης χώρας ή άπατρις ο οποίος δεν τέθηκε υπό κράτηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στα σύνορα για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας και ο οποίος δεν έχει πλέον δικαίωμα παραμονής και δεν επιτρέπεται να παραμείνει, θα μπορούσε επίσης να τεθεί υπό κράτηση εάν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής, εάν αποφεύγει ή παρεμποδίζει την επιστροφή του ή εάν συνιστά κίνδυνο για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια. Η κράτηση θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν συντομότερη και δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τη μέγιστη διάρκεια της διαδικασίας στα σύνορα για τη διεκπεραίωση της επιστροφής. Όταν ο παρανόμως διαμένων υπήκοος τρίτης χώρας δεν επιστρέψει ή δεν απομακρυνθεί εντός της εν λόγω περιόδου και η διαδικασία στα σύνορα για τη διεκπεραίωση της επιστροφής παύει να εφαρμόζεται, θα πρέπει να εφαρμόζονται οι διατάξεις της [αναδιατυπωμένης οδηγίας περί επιστροφής]. Η μέγιστη περίοδος κράτησης που ορίζεται στο άρθρο 15 της εν λόγω οδηγίας θα πρέπει να περιλαμβάνει την περίοδο κράτησης που εφαρμόζεται κατά τη διαδικασία στα σύνορα για τη διεκπεραίωση της επιστροφής.

(40ι) Το κράτος μέλος στο οποίο μετεγκαθίσταται αιτών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. XXX/XXX [κανονισμός για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης] θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εξετάσει την αίτηση στο πλαίσιο διαδικασίας στα σύνορα, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών δεν έχει ακόμη λάβει άδεια εισόδου στο έδαφος των κρατών μελών και πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της εν λόγω διαδικασίας από το κράτος μέλος από το οποίο μετεγκαταστάθηκε ο αιτών.»

(6) Μετά την αιτιολογική σκέψη 44 προστίθεται η ακόλουθη αιτιολογική σκέψη:

«(44α) Ο αιτών που υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση την τελευταία στιγμή απλώς και μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την απομάκρυνσή του δεν θα πρέπει να επιτρέπεται να παραμείνει εν αναμονή της οριστικοποίησης της απόφασης με την οποία η αίτηση κηρύσσεται απαράδεκτη σε περιπτώσεις όπου είναι αμέσως σαφές στην αποφαινόμενη αρχή ότι δεν έχουν υποβληθεί νέα στοιχεία και δεν υπάρχει

κίνδυνος επαναπροώθησης και υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση υποβάλλεται εντός ενός έτους από την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής επί της πρώτης αίτησης. Η αποφαινόμενη αρχή εκδίδει απόφαση βάσει της εθνικής νομοθεσίας με την οποία επιβεβαιώνει ότι πληρούνται τα εν λόγω κριτήρια προκειμένου να μην επιτραπεί στον αιτούντα να παραμείνει. »

- (7) Οι αιτιολογικές σκέψεις 65 και 66 αντικαθίστανται με το ακόλουθο κείμενο:
- «(65) Για να μπορεί ο αιτών να ασκήσει το δικαίωμά του για πραγματική προσφυγή κατά απόφασης απόρριψης αίτησης διεθνούς προστασίας, όλα τα αποτελέσματα της απόφασης επιστροφής θα πρέπει να αναστέλλονται αυτομάτως για όσο διάστημα ο αιτών έχει το δικαίωμα να παραμείνει ή του έχει επιτραπεί να παραμείνει στο έδαφος κράτους μέλους. Για να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών στα εξωτερικά σύνορα, με παράλληλη διασφάλιση του σεβασμού του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής, οι προσφυγές κατά αποφάσεων που λαμβάνονται στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα θα πρέπει να ασκούνται μόνο ενώπιον ενός ενιαίου επιπέδου δικαιοδοσίας δικαστηρίου.
- (66) Οι αιτούντες θα πρέπει, κατ' αρχήν, να έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν στο έδαφος κράτους μέλους έως τη λήξη της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και, όταν το δικαίωμα αυτό ασκείται εντός της καθορισμένης προθεσμίας, εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής. Μόνο σε περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, όταν οι αιτήσεις είναι πιθανόν να είναι αβάσιμες, ο αιτών δεν θα πρέπει να έχει αυτόματο δικαίωμα παραμονής για τους σκοπούς της προσφυγής.
- (8) Μετά την αιτιολογική σκέψη 66 προστίθενται οι ακόλουθες αιτιολογικές σκέψεις:
- «(66α) Σε περιπτώσεις όπου ο αιτών δεν έχει αυτόματο δικαίωμα παραμονής για τους σκοπούς της προσφυγής, ένα δικαστήριο θα πρέπει να εξακολουθεί να μπορεί να επιτρέπει στον αιτούντα να παραμείνει στο έδαφος του κράτους μέλους εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος ή αυτεπαγγέλτως. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αιτούντες θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν έως ότου λήξει η προθεσμία για να αιτηθούν ενώπιον δικαστηρίου να παραμείνουν και, εάν ο αιτών έχει υποβάλει το εν λόγω αίτημα εντός της καθορισμένης προθεσμίας, εν αναμονή της απόφασης του αρμόδιου δικαστηρίου. Προκειμένου να αποθαρρύνονται οι καταχρηστικές ή οι μεταγενέστερες αιτήσεις της τελευταίας στιγμής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να προβλέπουν στην εθνική νομοθεσία ότι οι αιτούντες δεν θα πρέπει να έχουν δικαίωμα παραμονής κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου σε περίπτωση απόρριψης μεταγενέστερων αιτήσεων, ούτως ώστε να αποτρέπονται περαιτέρω αβάσιμες μεταγενέστερες αιτήσεις. Στο πλαίσιο της διαδικασίας για τον καθορισμό του κατά πόσον θα πρέπει να επιτραπεί στον αιτούντα να παραμείνει εν αναμονή της προσφυγής, τα δικαιώματα υπεράσπισης του αιτούντος θα πρέπει να διασφαλίζονται επαρκώς, μέσω της παροχής της αναγκαίας διερμηνείας και νομικής συνδρομής. Επιπλέον, το αρμόδιο δικαστήριο θα πρέπει να είναι σε θέση να εξετάζει την απόφαση άρνησης χορήγησης διεθνούς προστασίας από πλευράς πραγματικών και νομικών ζητημάτων.
- (66β) Προκειμένου να διασφαλιστούν οι αποτελεσματικές επιστροφές, οι αιτούντες δεν θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν στο έδαφος του κράτους μέλους στο στάδιο δεύτερου ή άλλου βαθμού προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά αρνητικής απόφασης επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, με την επιφύλαξη της δυνατότητας ενός δικαστηρίου να επιτρέψει στον αιτούντα να παραμείνει. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να παρέχουν στους αιτούντες τη δυνατότητα να ασκήσουν

περαιτέρω προσφυγή κατά της πρώτης απόφασης προσφυγής σε σχέση με απόφαση που έχει ληφθεί στο πλαίσιο διαδικασίας στα σύνορα.

- (66γ) Με στόχο να διασφαλιστεί η συνοχή του νομικού ελέγχου που διενεργείται από δικαστήριο επί απόφασης απόρριψης αίτησης διεθνούς προστασίας και της συνοδευτικής απόφασης επιστροφής, και προκειμένου να επιταχυνθεί η εξέταση της υπόθεσης και να μειωθεί ο φόρτος για τις αρμόδιες δικαστικές αρχές, οι αποφάσεις αυτές θα πρέπει να υπόκεινται σε κοινές διαδικασίες ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου.
- (66δ) Για να διασφαλίζονται η δικαιοσύνη και η αντικειμενικότητα στη διαχείριση των αιτήσεων, καθώς και η αποτελεσματικότητα στην κοινή διαδικασία διεθνούς προστασίας, θα πρέπει να καθοριστούν προθεσμίες για τη διοικητική διαδικασία.»
- (9) [HB - Αιτιολογική σκέψη 77]
- (10) Στο άρθρο 4 παράγραφος 1, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο:
θ) «μέλος της οικογένειας»
- (11) Στο άρθρο 26, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:
«3. Για τους υπηκόους τρίτων χωρών που υπόκεινται στον έλεγχο διαλογής που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) XXX/XXX [κανονισμός για τον έλεγχο διαλογής], οι παράγραφοι 1 και 2 εφαρμόζονται μόνο μετά τη λήξη του ελέγχου διαλογής.»
- (12) Στο άρθρο 27, προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι:
«5. Για τους υπηκόους τρίτων χωρών που υπόκεινται στον έλεγχο διαλογής που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. XXX/XXX [κανονισμός για τον έλεγχο διαλογής], οι παράγραφοι 1 έως 4 εφαρμόζονται μόνο μετά τη λήξη του ελέγχου διαλογής.»
6. Όταν δεν κατέστη δυνατή η λήψη βιομετρικών δεδομένων κατά τη διάρκεια του ελέγχου διαλογής σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. XXX/XXX [κανονισμός Eurodac] ή όταν ο αιτών δεν υποβλήθηκε σε έλεγχο διαλογής, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα βιομετρικά δεδομένα το αργότερο κατά την καταχώριση της αίτησης διεθνούς προστασίας και τα διαβιβάζουν μαζί με τα δεδομένα που αναφέρονται στο άρθρο 12 στοιχεία γ) έως ιστ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. XXX/XXX [κανονισμός Eurodac] στο κεντρικό σύστημα και στο κοινό αποθετήριο δεδομένων ταυτότητας αντίστοιχα, σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό.»
- (13) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο νέο άρθρο 35α:

«Άρθρο 35 α

Απόρριψη αίτησης και έκδοση απόφασης επιστροφής

Όταν μια αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη, αβάσιμη ή προδήλως αβάσιμη όσον αφορά τόσο το καθεστώς πρόσφυγα όσο και το καθεστώς επικουρικής προστασίας, ή λόγω ρητής ή σιωπηρής ανάκλησης, τα κράτη μέλη εκδίδουν απόφαση επιστροφής που τηρεί την οδηγία XXX/XXX/ΕΕ [οδηγία για την επιστροφή]. Η απόφαση επιστροφής εκδίδεται ως μέρος της απόφασης για απόρριψη της αίτησης διεθνούς προστασίας, ή σε χωριστή πράξη. Όταν η απόφαση επιστροφής εκδίδεται ως χωριστή πράξη, εκδίδεται ταυτόχρονα και μαζί με την απόφαση για απόρριψη της αίτησης διεθνούς προστασίας.»

- (14) Το άρθρο 40 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 1 προστίθεται το εξής σημείο:

«θ) ο αιτών είναι υπήκοος τρίτης χώρας ή, στην περίπτωση απάτριδων, είχε προηγουμένως τη συνήθη διαμονή του σε τρίτη χώρα για την οποία το ποσοστό των αποφάσεων της αποφαινόμενης αρχής υπέρ χορήγησης διεθνούς προστασίας ανέρχεται, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα ετήσια μέσα στοιχεία της Eurostat σε επίπεδο Ένωσης, σε ποσοστό 20 % ή χαμηλότερο, εκτός εάν έχει επέλθει σημαντική αλλαγή στην οικεία τρίτη χώρα μετά τη δημοσίευση των σχετικών δεδομένων της Eurostat ή ο αιτών ανήκει σε κατηγορία προσώπων για τα οποία το ποσοστό του 20 % ή χαμηλότερο απ' αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί αντιπροσωπευτικό για τις ανάγκες προστασίας τους»

β) στην παράγραφο 5 προστίθεται το εξής σημείο:

«γ) ο αιτών είναι υπήκοος τρίτης χώρας ή, στην περίπτωση απάτριδων, είχε προηγουμένως τη συνήθη διαμονή του σε τρίτη χώρα για την οποία το ποσοστό των αποφάσεων της αποφαινόμενης αρχής υπέρ χορήγησης διεθνούς προστασίας ανέρχεται, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα ετήσια μέσα στοιχεία της Eurostat σε επίπεδο Ένωσης, σε ποσοστό 20 % ή χαμηλότερο, εκτός εάν έχει επέλθει σημαντική αλλαγή στην οικεία τρίτη χώρα μετά τη δημοσίευση των σχετικών δεδομένων της Eurostat ή ο αιτών ανήκει σε κατηγορία προσώπων για τα οποία το ποσοστό του 20 % ή χαμηλότερο απ' αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί αντιπροσωπευτικό για τις ανάγκες προστασίας τους»

(15) Το άρθρο 41 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 41

Διαδικασία στα σύνορα για την εξέταση των αιτήσεων για διεθνή προστασία

1. Μετά τη διαδικασία ελέγχου διαλογής που διενεργείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. XXX/XXX [κανονισμός για τον έλεγχο διαλογής], και υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών δεν έχει ακόμη λάβει άδεια εισόδου στο έδαφος κράτους μέλους, ένα κράτος μέλος μπορεί να εξετάσει αίτηση στο πλαίσιο διαδικασίας στα σύνορα, εφόσον η εν λόγω αίτηση έχει υποβληθεί από υπήκοο τρίτης χώρας ή απάτριδα ο οποίος δεν πληροί τις προϋποθέσεις εισόδου στο έδαφος κράτους μέλους, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399. Η διαδικασία στα σύνορα μπορεί να πραγματοποιείται:
 - α) ύστερα από αίτηση που υποβάλλεται σε σημείο διέλευσης των εξωτερικών συνόρων ή σε ζώνη διέλευσης·
 - β) ύστερα από σύλληψη σε σχέση με παράνομη διέλευση των εξωτερικών συνόρων·
 - γ) ύστερα από την αποβίβαση στο έδαφος κράτους μέλους έπειτα από επιχείρηση έρευνας και διάσωσης·
 - δ) ύστερα από μετεγκατάσταση σύμφωνα με το άρθρο [X] του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. XXX/XXX [πρώην κανονισμός του Δουβλίνου].
2. Όταν εφαρμόζεται διαδικασία στα σύνορα, μπορούν να λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με τα ακόλουθα ζητήματα:
 - α) το απαράδεκτο αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 36·
 - β) την ουσία μιας αίτησης στο πλαίσιο ταχείας διαδικασίας εξέτασης στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 40 παράγραφος 1.

3. Το κράτος μέλος εξετάζει αίτηση στο πλαίσιο διαδικασίας στα σύνορα στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, όταν συντρέχουν οι περιστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 40 παράγραφος 1 στοιχεία γ), στ) ή θ).
4. Ένα κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να μην εφαρμόσει την παράγραφο 3 σε υπηκόους ή απάτριδες που είναι μόνιμοι κάτοικοι τρίτων χωρών για τις οποίες το εν λόγω κράτος μέλος έχει υποβάλει γνωστοποίηση στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 25α παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 810/2009.
- Εάν, μετά την εξέταση που διενεργείται σύμφωνα με το άρθρο 25α παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 810/2009, η Επιτροπή κρίνει ότι η τρίτη χώρα συνεργάζεται επαρκώς, το κράτος μέλος εφαρμόζει εκ νέου τις διατάξεις της παραγράφου 3.
- Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι η οικεία τρίτη χώρα δεν συνεργάζεται επαρκώς, το κράτος μέλος μπορεί να συνεχίσει να μην εφαρμόζει την παράγραφο 3:
- α) έως ότου καταργηθεί ή τροποποιηθεί εκτελεστική πράξη που είχε εκδοθεί προηγουμένως από το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 25α παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 810/2009·
 - β) όταν η Επιτροπή κρίνει ότι δεν απαιτείται ανάληψη δράσης σύμφωνα με το άρθρο 25α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 810/2009, έως ότου η Επιτροπή αναφέρει στην αξιολόγησή της που διενεργείται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου ότι υπάρχουν ουσιαστικές αλλαγές στη συνεργασία της οικείας τρίτης χώρας.
5. Η διαδικασία στα σύνορα μπορεί να εφαρμόζεται σε ασυνόδευτους ανηλίκους και σε ανηλίκους κάτω των 12 ετών και στα μέλη της οικογένειάς τους μόνο στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 40 παράγραφος 5 στοιχείο β).
6. Οι αιτούντες που υπόκεινται στη διαδικασία στα σύνορα δεν επιτρέπεται να εισέλθουν στο έδαφος του κράτους μέλους, με την επιφύλαξη των παραγράφων 9 και 11.
7. Κατά την εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα, τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν τη διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους για την εξέταση της αίτησης, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. XXX/XXX [κανονισμός για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης], με την επιφύλαξη των προθεσμιών που ορίζονται στην παράγραφο 11.
8. Όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα στο κράτος μέλος από το οποίο μετεγκαθίσταται ο αιτών, το κράτος μέλος στο οποίο μετεγκαθίσταται ο αιτών μπορεί να εφαρμόσει διαδικασία στα σύνορα σύμφωνα με το άρθρο [x] του κανονισμού ΕΕ (αριθ.) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης], συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο δ).
9. Τα κράτη μέλη δεν εφαρμόζουν ή παύουν να εφαρμόζουν τη διαδικασία στα σύνορα σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας όταν:
- α) η αποφαινόμενη αρχή θεωρεί ότι οι λόγοι για την απόρριψη μιας αίτησης ως απαράδεκτης ή για την εφαρμογή της ταχείας διαδικασίας εξέτασης δεν ισχύουν ή δεν ισχύουν πλέον·
 - β) δεν μπορεί να παρασχεθεί η αναγκαία υποστήριξη σε αιτούντες με ειδικές διαδικαστικές ανάγκες στις τοποθεσίες που αναφέρονται στην παράγραφο 14·

- γ) υπάρχουν ιατρικοί λόγοι για τη μη εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα·
- δ) η κράτηση χρησιμοποιείται σε μεμονωμένες περιπτώσεις και οι εγγυήσεις και οι προϋποθέσεις κράτησης που προβλέπονται στα άρθρα 8 έως 11 της οδηγίας XXX/XXX/ΕΕ [οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής] δεν πληρούνται ή δεν πληρούνται πλέον και η διαδικασία στα σύνορα δεν μπορεί να εφαρμοστεί στον συγκεκριμένο αιτούντα χωρίς κράτηση.

Στις περιπτώσεις αυτές, η αρμόδια αρχή επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφος του κράτους μέλους.

10. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 28 του παρόντος κανονισμού, οι αιτήσεις που υπόκεινται σε διαδικασία στα σύνορα υποβάλλονται το αργότερο εντός πέντε ημερών από την καταχώριση για πρώτη φορά ή, μετά από μετεγκατάσταση σύμφωνα με το άρθρο [x] του κανονισμού (ΕΕ) (αριθ.) XXX/XXX [κανονισμός για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης], πέντε ημέρες από την άφιξη του αιτούντος στο υπεύθυνο κράτος μέλος έπειτα από μεταφορά σύμφωνα με το άρθρο 56 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του εν λόγω κανονισμού.
11. Η διαδικασία στα σύνορα είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται πλήρης και δίκαιη εξέταση των αιτήσεων. Περιλαμβάνει την απόφαση που αναφέρεται στις παραγράφους 2 και 3 και κάθε απόφαση επί προσφυγής, κατά περίπτωση, και ολοκληρώνεται εντός 12 εβδομάδων από την καταχώριση της αίτησης. Μετά την παρέλευση της περιόδου αυτής, επιτρέπεται στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφος του κράτους μέλους, εκτός από την περίπτωση που εφαρμόζεται το άρθρο 41α παράγραφος 1.

Κατά παρέκκλιση από τις προθεσμίες που ορίζονται στο άρθρο 34, το άρθρο 40 παράγραφος 2 και το άρθρο 55, τα κράτη μέλη θεσπίζουν διατάξεις σχετικά με τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης και της διαδικασίας προσφυγής, οι οποίες διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση προσφυγής κατά απόφασης για απόρριψη αίτησης στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα, η απόφαση επί της εν λόγω προσφυγής εκδίδεται εντός 12 εβδομάδων από την καταχώριση της αίτησης.

12. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 11 του παρόντος άρθρου, ο αιτών δεν επιτρέπεται να εισέλθει στο έδαφος του κράτους μέλους όταν:
 - α) το δικαίωμα παραμονής του αιτούντος έχει ανακληθεί σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3 στοιχείο α)·
 - β) ο αιτών δεν έχει δικαίωμα παραμονής σύμφωνα με το άρθρο 54 και δεν έχει ζητήσει να του επιτραπεί να παραμείνει για τους σκοπούς της διαδικασίας προσφυγής εντός της ισχύουσας προθεσμίας·
 - γ) ο αιτών δεν έχει δικαίωμα παραμονής σύμφωνα με το άρθρο 54 και έχει εκδοθεί απόφαση από δικαστήριο με την οποία δεν επιτρέπεται στον αιτούντα να παραμείνει εν αναμονή της έκβασης της διαδικασίας προσφυγής.

Στις περιπτώσεις αυτές, όταν ο αιτών έχει αποτελέσει αντικείμενο απόφασης επιστροφής που έχει εκδοθεί σύμφωνα με την οδηγία XXX/XXX/ΕΕ [οδηγία για την επιστροφή] ή άρνησης εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2016/399, εφαρμόζεται το άρθρο 41α.

13. Κατά την εξέταση των αιτήσεων που υπόκεινται σε διαδικασία στα σύνορα, οι αιτούντες παραμένουν στα εξωτερικά σύνορα ή πλησίον αυτών ή στις ζώνες διέλευσης. Κάθε κράτος μέλος γνωστοποιεί στην Επιτροπή, το αργότερο [δύο μήνες μετά την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού], τις τοποθεσίες όπου θα

πραγματοποιείται η διαδικασία στα σύνορα, στα εξωτερικά σύνορα, πλησίον αυτών ή στις ζώνες διέλευσης, μεταξύ άλλων κατά την εφαρμογή της παραγράφου 3, και διασφαλίζει ότι η χωρητικότητα των εν λόγω τοποθεσιών επαρκεί για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων που καλύπτονται από την εν λόγω παράγραφο. Τυχόν αλλαγές στον προσδιορισμό των τοποθεσιών στις οποίες εφαρμόζεται η διαδικασία στα σύνορα γνωστοποιούνται στην Επιτροπή δύο μήνες πριν από την έναρξη ισχύος των αλλαγών.

14. Σε περιπτώσεις στις οποίες η χωρητικότητα των τοποθεσιών που γνωστοποιούνται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με την παράγραφο 14 δεν επαρκεί προσωρινά για τη διεκπεραίωση των αιτήσεων που καλύπτονται από την παράγραφο 3, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν άλλες τοποθεσίες εντός του εδάφους του κράτους μέλους και κατόπιν γνωστοποίησης στην Επιτροπή, ώστε να στεγάζονται εκεί οι αιτούντες, σε προσωρινή βάση και για το συντομότερο αναγκαίο χρονικό διάστημα.»

- (1) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο νέο άρθρο 41α:

«Άρθρο 41 α

Διαδικασία στα σύνορα για τη διεκπεραίωση των επιστροφών

1. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών και οι απάτριδες των οποίων η αίτηση απορρίπτεται στο πλαίσιο της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 41 δεν επιτρέπεται να εισέρχονται στο έδαφος του κράτους μέλους.
2. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 παραμένουν για περίοδο που δεν υπερβαίνει τις 12 εβδομάδες σε τοποθεσίες στα εξωτερικά σύνορα ή πλησίον αυτών ή στις ζώνες διέλευσης· όταν ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να τα στεγάσει στις τοποθεσίες αυτές, μπορεί να καταφύγει στη χρήση άλλων τοποθεσιών εντός του εδάφους του. Η περίοδος των 12 εβδομάδων θα πρέπει να ξεκινά από τη στιγμή κατά την οποία ο αιτών, ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο άπατρις δεν έχει πλέον δικαίωμα παραμονής ή δεν επιτρέπεται πλέον να παραμείνει.
3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται το άρθρο 3, το άρθρο 4 παράγραφος 1, τα άρθρα 5 έως 7, το άρθρο 8 παράγραφοι 1 έως 5, το άρθρο 9 παράγραφοι 2 έως 4, τα άρθρα 10 έως 13, το άρθρο 15, το άρθρο 17 παράγραφος 1, το άρθρο 18 παράγραφοι 2 έως 4 και τα άρθρα 19 έως 21 της οδηγίας XXX/XXX/ΕΕ [αναδιατυπωμένη οδηγία για την επιστροφή].
4. Με την επιφύλαξη της δυνατότητας οικειοθελούς επιστροφής ανά πάσα στιγμή, στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορεί να χορηγείται προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης που δεν υπερβαίνει τις 15 ημέρες.
5. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα οποία έχουν τεθεί υπό κράτηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 41 και τα οποία δεν έχουν πλέον δικαίωμα παραμονής και δεν επιτρέπεται να παραμείνουν, μπορούν να συνεχίσουν να κρατούνται με σκοπό την παρεμπόδιση της εισόδου στο έδαφος του κράτους μέλους, την προετοιμασία της επιστροφής ή την εκτέλεση της διαδικασίας απομάκρυνσης.
6. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα οποία δεν έχουν πλέον δικαίωμα παραμονής και δεν επιτρέπεται να παραμείνουν, και τα οποία δεν τέθηκαν υπό κράτηση κατά τη διάρκεια της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 41, μπορούν να τίθενται υπό κράτηση εάν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής κατά την έννοια

της οδηγίας XXX/XXX/EE [οδηγία για την επιστροφή], εάν αποφεύγουν ή παρεμποδίζουν την προετοιμασία της επιστροφής ή της διαδικασίας απομάκρυνσης ή συνιστούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή την εθνική ασφάλεια.

7. Η κράτηση διατηρείται για όσο το δυνατόν συντομότερο διάστημα, καθόσον χρόνο η διαδικασία απομάκρυνσης εξελίσσεται και εκτελείται με τη δέουσα επιμέλεια. Η περίοδος κράτησης δεν υπερβαίνει την περίοδο που αναφέρεται στην παράγραφο 2 και περιλαμβάνεται στις μέγιστες περιόδους κράτησης που ορίζονται στο άρθρο 15 παράγραφοι 5 και 6 της οδηγίας XXX/XXX/EE [οδηγία για την επιστροφή].
8. Τα κράτη μέλη που, μετά την απόρριψη αίτησης στο πλαίσιο της διαδικασίας που αναφέρεται στο άρθρο 41, εκδίδουν άρνηση εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 και έχουν αποφασίσει να μην εφαρμόσουν την οδηγία XXX/XXX/EE [οδηγία για την επιστροφή] στις περιπτώσεις αυτές σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) της εν λόγω οδηγίας, διασφαλίζουν ότι η μεταχείριση και το επίπεδο προστασίας των υπηκόων τρίτων χωρών και των απάτριδων που υπόκεινται σε άρνηση εισόδου συμμορφώνονται με το άρθρο 4 παράγραφος 4 της οδηγίας XXX/XXX/EE [οδηγία για την επιστροφή] και ισοδυναμούν με τις διατάξεις στις παραγράφους 2, 4 και 7 του παρόντος άρθρου.»

- (2) Το άρθρο 43 τροποποιείται ως εξής:

«α) Διαγράφεται το στοιχείο α).

Στο άρθρο 43 προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο γ):

γ) μια πρώτη μεταγενέστερη αίτηση υποβλήθηκε εντός ενός έτους από την απόφαση της αποφαινόμενης αρχής επί της πρώτης αίτησης με μοναδικό σκοπό να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση απόφασης επιστροφής η οποία θα είχε ως αποτέλεσμα την επικείμενη απομάκρυνση του αιτούντος από το κράτος μέλος, εν αναμονή της οριστικοποίησης της απόφασης με την οποία η εν λόγω αίτηση κηρύσσεται απαράδεκτη σε περιπτώσεις στις οποίες είναι αμέσως σαφές για την αποφαινόμενη αρχή ότι δεν έχουν υποβληθεί νέα στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 4».

- (3) Τα άρθρα 53 και 54 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 53

Δικαίωμα πραγματικής προσφυγής

1. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου κατά των ακόλουθων αποφάσεων:

- α) απόφαση με την οποία απορρίπτεται αίτηση ως απαράδεκτη·
- β) απόφαση με την οποία απορρίπτεται αίτηση ως αβάσιμη όσον αφορά τόσο το καθεστώς πρόσφυγα όσο και το καθεστώς επικουρικής προστασίας·
- γ) απόφαση με την οποία απορρίπτεται αίτηση λόγω σιωπηρής ανάκλησης·
- δ) απόφαση με την οποία ανακαλείται το καθεστώς διεθνούς προστασίας·
- ε) απόφαση επιστροφής.

Προσφυγές κατά αποφάσεων επιστροφής ασκούνται ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου και εντός των ίδιων δικαστικών διαδικασιών και εντός των ίδιων προθεσμιών με τις αποφάσεις που αναφέρονται στα στοιχεία α), β), γ) και δ).

2. Τα πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις επικουρικής προστασίας έχουν το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής κατά απόφασης που κρίνει την αίτησή τους αβάσιμη σε σχέση με το καθεστώς πρόσφυγα. Όταν το καθεστώς επικουρικής προστασίας που χορηγείται από κράτος μέλος παρέχει τα ίδια δικαιώματα και ευεργετήματα με το καθεστώς πρόσφυγα βάσει του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου, η προσφυγή κατά της εν λόγω απόφασης στο εν λόγω κράτος μέλος μπορεί να θεωρηθεί απαράδεκτη, όταν η δυνατότητα αυτή προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο.
3. Η πραγματική προσφυγή κατά την έννοια της παραγράφου 1 προβλέπει πλήρη και *ex nunc* εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, τουλάχιστον ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της εξέτασης των αναγκών διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. XXX/XXX [κανονισμός για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου].
4. Στους αιτούντες παρέχεται διερμηνεία για τους σκοπούς ακροαματικής διαδικασίας ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, όταν πραγματοποιείται η εν λόγω ακροαματική διαδικασία και όταν δεν μπορεί να εξασφαλιστεί με άλλο τρόπο η κατάλληλη επικοινωνία.
5. Όταν το δικαστήριο το κρίνει αναγκαίο, εξασφαλίζει τη μετάφραση των σχετικών εγγράφων που δεν έχουν ήδη μεταφραστεί σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 4. Εναλλακτικά, μεταφράσεις των εν λόγω σχετικών εγγράφων μπορούν να παρέχονται από άλλες οντότητες και να πληρώνονται από δημόσιους πόρους σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.
6. Εάν τα έγγραφα δεν υποβληθούν εγκαίρως ώστε το δικαστήριο να εξασφαλίσει τη μετάφρασή τους, το δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να λάβει υπόψη τα εν λόγω έγγραφα, εάν δεν συνοδεύονται από μετάφραση που προσκομίζει ο αιτών.
7. Τα κράτη μέλη ορίζουν στο εθνικό τους δίκαιο τις ακόλουθες προθεσμίες για την άσκηση προσφυγής από τους αιτούντες κατά των αποφάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1:
 - α) τουλάχιστον μία εβδομάδα σε περίπτωση απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση ως απαράδεκτη, λόγω σιωπηρής ανάκλησης ή ως αβάσιμη, εάν κατά τον χρόνο της απόφασης ισχύει οποιαδήποτε από τις περιστάσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 40 παράγραφος 1 ή 5·
 - β) από τουλάχιστον δύο εβδομάδες έως δύο μήνες κατ' ανώτατο όριο σε όλες τις άλλες περιπτώσεις.
8. Οι προθεσμίες που αναφέρονται στην παράγραφο 7 αρχίζουν να υπολογίζονται από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης της αποφαινόμενης αρχής στον αιτούντα ή στον εκπρόσωπό του ή στον νομικό σύμβουλό του. Η διαδικασία κοινοποίησης καθορίζεται από το εθνικό δίκαιο.
9. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ένα μόνο επίπεδο προσφυγής σε σχέση με απόφαση που λαμβάνεται στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα.

Άρθρο 54

Ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής

1. Τα αποτελέσματα μιας απόφασης επιστροφής αναστέλλονται αυτομάτως για όσο διάστημα ο αιτών έχει δικαίωμα παραμονής ή του επιτρέπεται να παραμείνει σύμφωνα με το παρόν άρθρο.
2. Οι αιτούντες έχουν το δικαίωμα να παραμείνουν στο έδαφος κράτους μέλους έως τη λήξη της προθεσμίας για την άσκηση του δικαιώματος που έχουν για πραγματική προσφυγή ενώπιον πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και, όταν το δικαίωμα αυτό ασκείται εντός της καθορισμένης προθεσμίας, εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής.
3. Ο αιτών δεν έχει το δικαίωμα παραμονής σύμφωνα με την παράγραφο 2 εάν η αρμόδια αρχή έχει λάβει μία από τις ακόλουθες αποφάσεις:
 - α) απόφαση με την οποία απορρίπτεται αίτηση ως αβάσιμη ή προδήλως αβάσιμη εάν κατά τον χρόνο της απόφασης ισχύει οποιαδήποτε από τις περιστάσεις που απαριθμούνται στο άρθρο 40 παράγραφοι 1 και 5 [συμπεριλαμβανομένης της ασφαλούς χώρας καταγωγής] ή στις περιπτώσεις που υπόκεινται στη διαδικασία στα σύνορα·
 - β) απόφαση με την οποία απορρίπτεται αίτηση ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο α) [πρώτη χώρα ασύλου] ή γ) [μεταγενέστερες αιτήσεις χωρίς νέα στοιχεία]·
 - γ) απόφαση με την οποία απορρίπτεται αίτηση λόγω σιωπηρής ανάκλησης·
 - δ) απόφαση με την οποία απορρίπτεται μεταγενέστερη αίτηση ως αβάσιμη ή προδήλως αβάσιμη·
 - ε) απόφαση με την οποία ανακαλείται διεθνής προστασία σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχεία β), δ) και ε) και το άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού αριθ. XXX/XXX (κανονισμός για τις ελάχιστες απαιτήσεις ασύλου).
4. Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3, ένα δικαστήριο έχει την εξουσία να αποφασίσει, ύστερα από εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, κατά πόσον επιτρέπεται στον αιτούντα να παραμείνει στο έδαφος των κρατών μελών εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής κατόπιν αιτήματος του αιτούντος. Το αρμόδιο δικαστήριο μπορεί, βάσει του εθνικού δικαίου, να έχει την εξουσία να αποφασίζει αυτεπαγγέλτως επί του θέματος.
5. Για τον σκοπό της παραγράφου 4, ισχύουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) ο αιτών διαθέτει προθεσμία τουλάχιστον 5 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία του κοινοποιήθηκε η απόφαση για να ζητήσει να του επιτραπεί να παραμείνει στο έδαφος εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής·
 - β) στον αιτούντα παρέχεται διερμηνεία σε περίπτωση ακροαματικής διαδικασίας ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, όταν δεν μπορεί να εξασφαλιστεί με άλλο τρόπο η κατάλληλη επικοινωνία·
 - γ) στον αιτούντα παρέχεται, κατόπιν αιτήματος, δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφοι 4 και 5·
 - δ) ο αιτών έχει δικαίωμα παραμονής:
 - i) έως ότου εκπνεύσει η προθεσμία για να ζητήσει ενώπιον δικαστηρίου να του επιτραπεί να παραμείνει·
 - ii) όταν ο αιτών έχει ζητήσει, εντός της ορισθείσας προθεσμίας, να του επιτραπεί να παραμείνει, εν αναμονή της απόφασης του δικαστηρίου

σχετικά με το αν θα επιτραπεί στον αιτούντα να παραμείνει ή όχι στο έδαφος του κράτους μέλους.

6. Σε περιπτώσεις μεταγενέστερων αιτήσεων, κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 6 στοιχείο δ) του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν στο εθνικό δίκαιο ότι ο αιτών δεν έχει δικαίωμα παραμονής, με την επιφύλαξη της τήρησης της αρχής της μη επαναπροώθησης, εάν η προσφυγή έχει ασκηθεί μόνο με στόχο να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση απόφασης επιστροφής η οποία θα είχε ως αποτέλεσμα την επικείμενη απομάκρυνση του αιτούντος από το κράτος μέλος, σε περιπτώσεις όπου είναι αμέσως σαφές στο δικαστήριο ότι δεν έχουν υποβληθεί νέα στοιχεία σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 4.
7. Αιτών που ασκεί περαιτέρω προσφυγή κατά πρώτης ή μεταγενέστερης απόφασης προσφυγής δεν έχει το δικαίωμα να παραμείνει στο έδαφος του κράτους μέλους, με την επιφύλαξη της δυνατότητας δικαστηρίου να επιτρέψει στον αιτούντα να παραμείνει κατόπιν αιτήματος του αιτούντος ή αυτεπαγγέλτως.»